

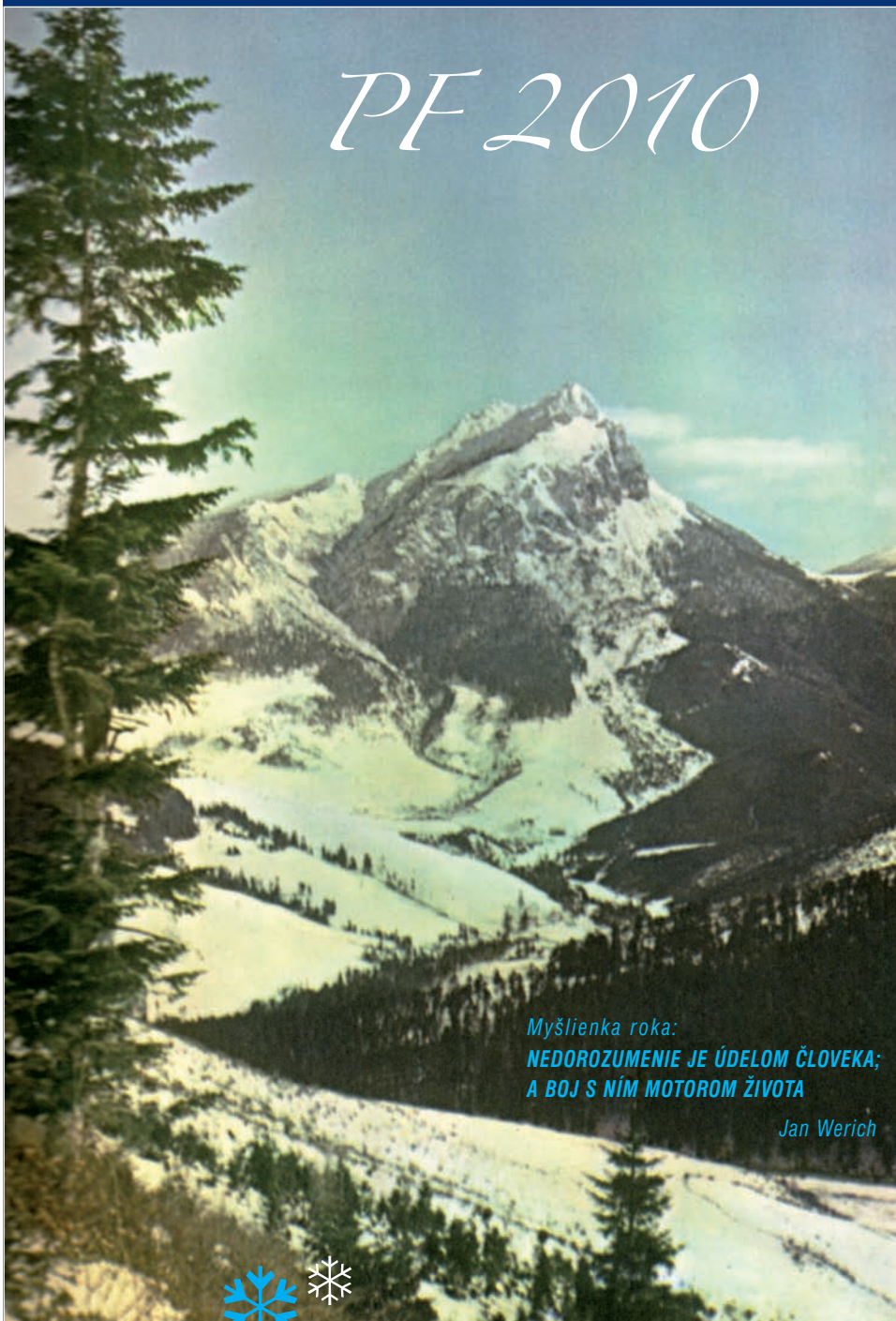

TERCHOVÁ

DVOJMESAČNÍK VŠETKÝCH TERCHOVČANOV • www.terchova.sk • Ročník 20 • Číslo 6/2009 • Cena 1€ (30 Sk)

PF 2010

Myšlienka roka:
**NEDOROZUMENIE JE ÚDELOM ČLOVEKA;
A BOJ S NÍM MOTOROM ŽIVOTA**

Jan Werich

**Farské listy – Obecný úrad informuje – rozhovory
reportáže – úvahy – spomienky – profily osobností
Jánošíkove dni 2009 – poézia – história – recepty
humor – šport – fotografie – kresby. To všetko + mnoho
ďalších zaujímavostí nájdete vo vianočnom čísle,
ktorým sa uzatvára 20. ročník vydávania novín Terchová**

O HODNOTÁCH

Len pred pár týždňami sme si pripomenuli 20. výročie udalostí, ktoré zásadným spôsobom vstúpili do našich životov a zmenili naše ďalšie osudy. Čím všetkým sme prešli a za akú cenu prežili nielen uplynulé dve decéniá, ale aj práve odchádzajúci rok 2009?

Citlivého človeka musia trápiť obrazy, ktoré vidieť prakticky na každom kroku. Morálne sme ochoreli, naučili sa v nič neveriť, nevšimáť si jeden druhého, starať sa iba o seba. Osvedčené hodnoty ako láska, priateľstvo, súcitiť, pokora či odpustenie už dávno stratili svoju hĺbku a rozmer a pre mnohých z nás predstavujú len akési neurčité psychologické zvláštnosti, úchylky, prípadne sa javia ako zblúdené pozdravy starých, nenávratných čias. Ale aj napriek tomu všetkému nám život so železnou pravidelnosťou ponúka veľa podnetov na hlbšie uvedenie si zmyslu pravých, autentických hodnôt. Napríklad hneď na prahu nového roku 2010 sa začína v dejinách Slovenska niečo nezvyčajné, vlastne výnimočné: prekročíme hranicu, ktorú sme doposiaľ nikdy neprelomili – vstúpime do tretej dekády budovania demokracie!

Aj rok 2009 uplynul ako voda. Parafrázujúc istého slovenského klasika, prešiel, ako keby bičom plesol, aj to tak bolelo. Ja ako neklasik trpiaci večnou optimistickou úchylkou však zvyknem tvrdiť alebo odpisovať od iných, že bojovať za hodnoty sa vždy opláti. Na uvedenom tvrdení nič nemení ani trpké poznanie, že náš krkolomný slalom po labyrintoch súkromných ambícií naberá na intenzite. Život však ponúka aj iné príklady, ktorých nasledovanie môže niekedy i poriadne bolieť. Nebojme sa ale bolestí ani pádov v mene napĺňania dôstojného života; sú vítané, najmä keď si uvedomíme, že do cieľa sa až tak veľmi ponáhľať netreba. Zároveň platí a vždy bude platiť, že na dlhých tratiach sú najdôležitejšie občerstvovacie zastávky. Tam sa určite stretneme s priateľmi. Tak vám všetkým, milí čitatelia, úprimne želim v nastávajúcom roku 2010 veľa občerstvovacích staníc a ešte viac skutočných, úprimných priateľov. A, samozrejme, nech nás Pánboh i naďalej pri zdravom rozume zachováť ráci!

Peter CABADAJ

PRÍBEH O ŠTYROCH MANŽELKÁCH

Bol raz jeden kráľ, ktorý mal štyri manželky. Najviac miloval štvrtú ženu. Obliekal ju do drahých šiat, dostávala to najlepšie. Svoju tretiu ženu tiež veľmi ľúbil a vždy sa ňou chválil pred inými. Rád mal aj svoju druhú ženu. Jej sa mohol so všetkým zdôveriť, keď mal problémy, ona bola jeho oporou v ťažkých chvíľach. Prvá kráľova žena bola verná partnerka. Kráľ ju však nemal veľmi rád, hoci ona mu prejavovala vrúcnu a oddanú lásku.

Jedného dňa kráľ smrteľne ochorel. Keďže na druhej strane nechcel byť sám, rozhodol sa, že so sebou zoberie aj svoje ženy. Zavolať svoju štvrtú ženu a povedal jej: „Teba som miloval najviac zo všetkých. Obliekal som ťa do najkrajších šiat. Teraz odchádzam. Chceš ísť so mnou?“ Žena odvrkla: „Nikdy! Čo ti to zišlo na um?“ Jej odpoveď sa ako ostrý nôž zaryla do kráľovho srdca. Ale ešte mal nádej. Pozval svoju tretiu ženu a povedal jej: „Miloval som ťa celý život. Teraz zomieram, chceš ísť so mnou?“ Ale aj ona ho odbila: „Nechcem! Život je príliš krásny. Keď zomrieš, znovu sa vydám.“ Kráľovo srdce sa zachvelo, ale všetko ešte nebolo stratené, veď mal aj druhú ženu, ktorá vždy bola pri ňom, keď potreboval po-

moc a útechu. Povedal jej: „Keď som potreboval pomoc, zakaždým som sa obrátil na teba a ty si v ťažkých chvíľach vždy stála pri mne. Teraz umieram, pôjdeš aspoň ty so mnou?“ No ani ona nevyplnila jeho želanie. „Lutujem,“ povedala, „ale tentoraz ti nemôžem pomôcť. Jediné, čo pre teba môžem urobiť, je to, že ťa pochovám.“

Kráľ zbledol od veľkej bolesti, ktorú v ňom vyvolalo sklamanie. No skôr ako vydýchol, začul hlas: „Ja ťa budem nasledovať všade, kamkoľvek pôjdeš.“ Kráľ z posledných síl zdvihol hlavu a ledva spoznal svoju prvú ženu. Bola veľmi chudá, v roztrhaných handrách, pretože sa o ňu nestaral. Kráľ s ľútosťou a plačom povedal: „Mal som sa o teba viac starať a chrániť ťa, pretože ty jediná si mi dala šancu.“ Každý z nás má vo svojom živote štyri manželky. Štvrtá žena je naše telo, ktoré nás opustí, keď zomrieme, hoci sme sa oň toľko starali a skrášľovali ho. Tretia žena je všetko to, čo vlastnime, naše spoločenské postavenie a materiálne hodnoty. Keď zomrieme, všetko zostane iným. Druhá žena je naša rodina a naši priatelia. Nech boli s nami akokoľvek dlho, môžu pre nás urobiť len to, že nás odprevidia do hrobu. Prvá žena je naša duša, ktorá je často zanedbaná pre posadnutosť za bohatstvom, výhody a slávu tohto sveta. Jedine duša nám ale bude robiť spoločnosť, kamkoľvek pôjdeme. Od našej starostlivosti o ňu závisí, či to bude odchod do radosti, či do večného zatratenia...

páter Ján HALAMA, SVD

PROGRAM SV. OMŠÍ A PODUJATÍ

V KOSTOLE SV. CYRILA A METODA V TERCHOVEJ POČAS VIANOČNÉHO OBDOBIA 2009/10

Dátum	Deň	Liturgické slávenie	Čas sv. omši a podujatí
20. 12. 2009	nedeľa	IV. adventná nedeľa	7:00 h 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30
21. 12. 2009	pondelok	Advent	6:30 roráty 17:00
22. 12. 2009	utorok	Advent	6:30 roráty 17:00
23. 12. 2009	streda	Advent	6:30 zakončenie rorát
24. 12. 2009	štvrtok	Štedrý deň	6:30 24:00 Polnočná sv. omša
25. 12. 2009	piatok	Narodenie Pána	8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30 15:00 Jasličková pobožnosť
26. 12. 2009	sobota	Sv. Štefan, mučeník	7:00 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30 popoludní koledovanie detí Dobrej noviny
27. 12. 2009	nedeľa	Sv. rodiny Ježiša, Márie a Jozefa	7:00 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30
28. 12. 2009	pondelok	Svätých neviniatok	6:30 17:00
29. 12. 2009	utorok	Vianočná októva	6:30 17:00
30. 12. 2009	streda	Vianočná októva	6:30
31. 12. 2009	štvrtok	Sv. Silvester, pápež	16:00 Sv. omša a ďakovná pobožnosť na koniec roka
1. 1. 2010	piatok	Panny Márie Bohorodičky, Nový rok, Prvý piatok v mesiaci	7:00 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30
2. 1. 2010	sobota	Sv. Bazil Veľký a Gregor Naziánsky	6:30 17:00
3. 1. 2010	nedeľa	2. Vianočná nedeľa	7:00 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30
4. 1. 2010	pondelok	Vianočná féria	6:30 17:00
5. 1. 2010	utorok	Vianočná féria	6:30 17:00
6. 1. 2010	streda	Zjavenie Pána	7:00 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30
7. 1. 2010	štvrtok	Vianočná féria	17:00
8. 1. 2010	piatok	Vianočná féria	6:30 17:00
9. 1. 2009	sobota	Vianočná féria	6:30 17:00
10. 1. 2010	nedeľa	Nedeľa Krstu Pána	7:00 8:30 9:40 Domov dôchodcov 10:30

Stačí dôvera

Nedávno ma pobavil výrok ekonomického analytika, ktorý povedal, že pre obnovenie finančných trhov je základnou vecou dôvera – v partnerov. Heuréka! Donedávna tu niekto stále tvrdil, že najdôležitejší je trh, iný, že kapitál... A naraz stačí obyčajná dôvera... To sa mi až nechce veriť, že na to niekto konečne prišiel. Asi tých podvodov a podrazov už bolo tak veľa, že si aj ekonómovia a analytici konečne uvedomili, že za všetkým je predsa len konkrétny človek, so svojimi za a proti, alebo, ak chcete, so svojimi hriechmi a slabosťami. Naozaj je pravda, že na dôvere stojí náš život. Prečo by inak začal otec rodiny stavať chalupu, ak by nemal dôveru, že ju aj dostavia? Prečo by drel, chodil do práce a bol odlúčený od svojej rodiny? Ale čo mu dáva tú

dôveru? Veď naozaj sa môže stať všeličo: zdravotné ťažkosti, neschopnosť platiť úvery, kríza vo vzťahu s manželkou, nedajbože rozpad rodiny. Pán Ježiš na istom mieste evanjelia hovorí, že dobrý vodca vojska si zráta, či môže s tretinovým alebo polovičným počtom vojakov vytrhnúť do boja so silnejším a lepšie pripraveným protivníkom. Alebo o mužovi, ktorý začal stavať, ale nedostaval, lebo si nevyrátral náklady. Všetkým bol na smiech... Je naozaj pravda, že nevieme, čo nás čaká. Ak sa nám donedávna zdalo, že stačí tvrdo pracovať a všetko pôjde, nemusí to byť tak. Najmä vtedy nie, ak nás chytia spodné prúdy našich vášní: mamónárstvo, závisť, hnev, nenávisť, lenivosť, smilstvo a iné. Tieto spodné prúdy, ktoré sídli priamo v ľudskej bytosti,

dokážu rozohrať takú neuveriteľnú kombináciu možností, ako môže človek prísť o všetko, že sa nestihame čudovať. My, veriaci ľudia, ale vôbec všetci uvažujúci ľudia vieme, že tu sa treba mať na pozore. Že sa nemôžeme tešiť z vymaľovanej izby, gauča a domáceho kina, ak nám zateká strecha, alebo ak nám podmyva základy domu. Môžem to ignorovať, ale skôr či neskôr dom padne.

A teraz späť k dôvere. Základom nášho života je to, ak môžeme dôverovať sami sebe. Ak sme si istí, že aj iní môžu dôverovať nám. Ak vieme, že napriek spomenutým spodným prúdom našej bytosti hovoríme áno dobru, a ak sme padli do osidla zla, s úprimnou ľútosťou vstávame znova a znova. Boh je na našej strane, ak o to stojíme. Boh dvíha padnutých

a uzdravuje ranených. Ak o to stoja. Základom nášho života je teda priesračnosť nášho života. Vidíme v ňom naše rovné i nerovné, naše svetlá i tienie, svätosť i hriechnosť. Len takéto ľudské bytosti, pokorné a vzpriamené, dokážu dať svetu istotu a nádej. Najmä preto, že sú si vedomé toho, že nádej prichádza zhora, od Pána, ktorý sa bezbranný rodí v jasliach. Prajem všetkým vám i sebe samému, aby sme znovu objavili dôveru v Boha, seba i druhých ľudí.

Prajem vám a vyprosujem požehnané Vianoce

Ján HALAMA, SVD, správca farnosti

UZNESENIE č. 7/2009

zo zasadnutia obecného zastupiteľstva Terchová,
konaného dňa 06. 11. 2009

Prítomní: 11
Nepřítomní: 0
Ospravedlnení: 0

Návrhová komisia uznesenia:
Predseda: Mgr. Veronika Berešiková
Člen: Ing. Milan Laurenčík
Člen: p. Jozef Dávidík

Zapisovateľ:
Ing. František Kadaš

Overovatelia zápisnice:
p. Anna Šmehýlová
Ing. Eva Synáková

Vysvetlivky pri hlasovaní: **ZA** hlasovanie za
PROTI hlasovanie proti
ZDR zdržanie hlasovania
- neprítomnosť (nehlasovanie)

A) berie na vedomie

1. Informáciu zo zasadnutia z obecnej rady dňa 02. 11. 2009 – priebežne počas zastupiteľstva.
2. Žiadosť obyvateľov osady Pod Rozsutcom o vybudovanie prístupovej cesty. V súčasnosti nie je možné realizovať z finančných dôvodov.
3. Informáciu starostu o stave Relaxačno – informačného centra Terchovec s. r. o.

B) 1. schvaľuje

Ponuku na uzatvorenie zmluvy na vykonávanie zimnej údržby miestnych komunikácií na r. 2009/2010 s p. Petrom Berešikom, Terchová 576.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	ZA	A.Šmehýlová	ZA	
Mgr.V.Berešiková	ZA	M.Jánošík	ZA	Ing.J.Panták	ZA	Ing.M.Zajac	ZA
J.Dávidík	ZA	Ing.M.Laurenčík	ZA	Ing.E.Synáková	ZA	F.Zicho	ZA

2. schvaľuje

Ponuku na uzatvorenie zmluvy na vykonávanie zimnej údržby miestnych komunikácií na r. 2009/2010 s p. Jánom Holkom ml., Terchová – Horná Tižina 112.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	ZA	A.Šmehýlová	ZA	
Mgr.V.Berešiková	ZA	M.Jánošík	ZA	Ing.J.Panták	ZA	Ing.M.Zajac	ZA
J.Dávidík	ZA	Ing.M.Laurenčík	ZA	Ing.E.Synáková	ZA	F.Zicho	ZA

3. schvaľuje

Ponuku na uzatvorenie zmluvy na vykonávanie zimnej údržby miestnych komunikácií na r. 2009/2010 s p. Petrom Repáňom, Terchová 1402. V konečnej hodinovej cene ako ostatní uchádzači.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	ZA	A.Šmehýlová	ZA	
Mgr.V.Berešiková	ZA	M.Jánošík	ZA	Ing.J.Panták	ZA	Ing.M.Zajac	ZA
J.Dávidík	ZA	Ing.M.Laurenčík	ZA	Ing.E.Synáková	ZA	F.Zicho	ZA

4. schvaľuje

Ponuku na uzatvorenie zmluvy na vykonávanie zimnej údržby miestnych komunikácií na r. 2009/2010 s p. Jaroslavom Konštiakom – AGRO ROZSUTEC, Terchová 717. Bez nároku na hotovosť.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	ZA	A.Šmehýlová	ZA	
Mgr.V.Berešiková	ZA	M.Jánošík	ZA	Ing.J.Panták	ZA	Ing.M.Zajac	ZA
J.Dávidík	ZA	Ing.M.Laurenčík	ZA	Ing.E.Synáková	ZA	F.Zicho	ZA

5. schvaľuje

Ponuku na uzatvorenie zmluvy na vykonávanie zimnej údržby miestnych komunikácií na r. 2009/2010 s p. Pavlom Romančíkom, ul. Mládežnícka 264, Terchová.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	ZA	A.Šmehýlová	ZA	
Mgr.V.Berešiková	ZA	M.Jánošík	ZA	Ing.J.Panták	ZDR	Ing.M.Zajac	ZA
J.Dávidík	ZA	Ing.M.Laurenčík	ZA	Ing.E.Synáková	ZA	F.Zicho	ZA

6. schvaľuje

Žiadosť Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline o oslobodenie od daní z nehnuteľností podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov pre rok 2010.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	ZA	A.Šmehýlová	ZA	
Mgr.V.Berešiková	ZA	M.Jánošík	ZA	Ing.J.Panták	ZA	Ing.M.Zajac	ZA
J.Dávidík	ZA	Ing.M.Laurenčík	ZA	Ing.E.Synáková	ZA	F.Zicho	ZA

C) neschvaľuje

Žiadosť p. Petra Dankoviča, Fedora Ruppeltda 5, 010 01 Žilina o odkúpenie pozemku KN parc. č. 17200/3 v kat. území Terchová podľa priloženého geometrického plánu.

HLASOVANIE	MVDr.J.Hanuliak	-	V.Mažgút	PROTI	A.Šmehýlová	PROTI	
Mgr.V.Berešiková	PROTI	M.Jánošík	PROTI	Ing.J.Panták	PROTI	Ing.M.Zajac	PROTI
J.Dávidík	PROTI	Ing.M.Laurenčík	PROTI	Ing.E.Synáková	PROTI	F.Zicho	PROTI

Viktor Vallo
starosta obce Terchová

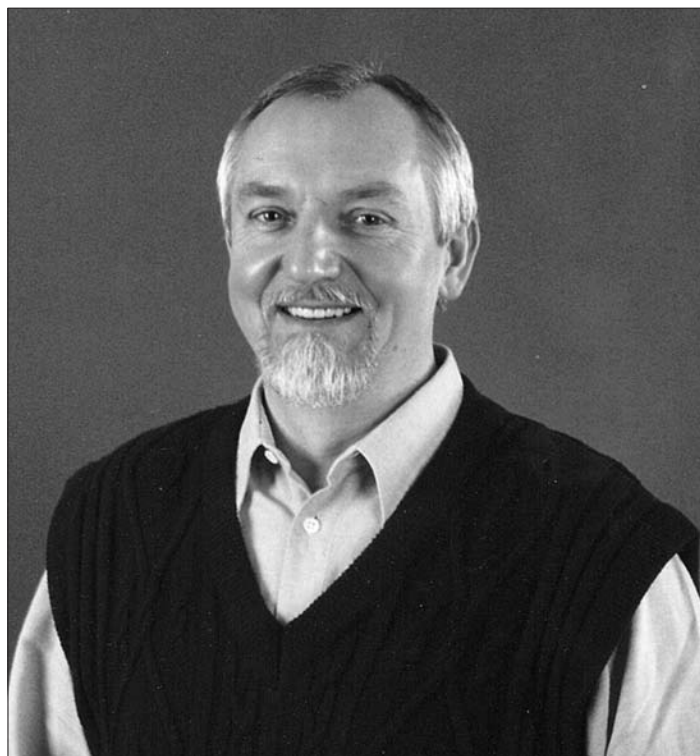

NAPRIEK HOSPODÁRSKEJ KRÍZE MÁME ZA SEBOU PRIAZNIVÝ ROK

Rozhovor so starostom obce Viktorom Vallom

TERCHOVÁ: *Skôr než si sadneme k štedrovečernému stolu, budeme mať v ruke noviny Terchová. Koniec roka je vždy príležitosťou obzrieť sa za sebou a zhodnotiť práve odchádzajúci rok. Aký bol teda rok 2009 z pohľadu prvého muža v obci?*

Viktor Vallo: Predchádzajúci rok sa mi javí napriek hospodárskej kríze ako značne priaznivý pre rozvoj obce z hľadiska stabilizácie a ďalšieho budovania infraštruktúry. Podarilo sa nám zabezpečiť financovanie programov rozvoja z vlastných zdrojov, zo štátnych prostriedkov, ako aj zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Z vlastných prostriedkov sme vybudovali chodník Ústredie – Diery v objeme cca 2,5 mil. Sk, keď takmer 11 miliónovú investíciu uvedeného úseku odvodnenia cestného telesa realizoval Žilinský samosprávny kraj. Akciová spoločnosť Sevak Žilina pokračovala aj v tomto roku v rozširovaní hlavnej vetvy vodovodu Krivánska ríža – III. etapa, z Bieleho Potoka na Solisko, v objeme 59 mil. Sk. Žilinský samosprávny kraj teraz koncom roka vybudoval nové živíčné povrchy ciest III. triedy Ústredia – Vrátna výťah, vrátane Štefanovej, za cca 34 mil. Sk. Z dotácie Ministerstva školstva SR sme v tomto roku previedli zatepľovanie školských objektov a rekonštrukciu kanalizácie v hodnote 4 mil. Sk. Z rezervy vlády sme so spoluúčasťou obce vybudovali detské ihrisko v Ústredí v hodnote 2 mil. Sk. Zo štátnych prostriedkov v súčasnosti realizujeme 1. etapu kamerového systému v Ústredí s napojením na monitoring polície v hodnote 0,5 mil. Sk. Z fondov Európskej únie sme získali finančné zdroje na akciu Prívod vody zo zdroja Balátovia, s následným vybudovaním línie Balátovia – Gregušovia, s 218 prípojkami v objeme 93 miliónov Sk. V tomto mesiaci sme začali s úplnou rekonštrukciou a nadstavbou Materskej školy v Ústredí a rekonštrukciou areálu Základnej školy Struháreň. Objem fondových prostriedkov s 5 % spoluúčasťou obce je cca 30 mil. Sk. Asi v polovici roka 2010 dobudujeme 14 bytových jednotiek v Struhárni u Gregušov v objeme cca 28 mil. Sk. Túto bytovku financujeme úverom zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ako aj z dotácie z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR. S výdatnou pomocou Elektrovodu Žilina, a. s., sme v tomto roku opravili a vymenili časť lávok a rebrikov v Jánošíkových Dierach. Hodnota diela je cca 0,4 mil. Sk. Tu by som chcel poďakovať za aktívnu pomoc Jožovi Mičovi, Horskéj službe, Poľovníckemu združeniu Vrátna, Poľovníckemu združeniu Jánošík, Jaskyniarskemu spolku, Rybárskemu spolku, Spolku chovateľov poštových holubov a Združeniu turizmu Terchová. Bol to skvelý príklad spolupráce obce a záujmových združení a spolkov. Na záver spome-

niem ešte jednu výhodnú investíciu, a to výstavbu novej hasičskej zbrojnice, ktorú zrealizovala ako vyvolanú investíciu firma Lidl Slovensko pri výstavbe svojej predajne.

TERCHOVÁ: *Realita a naše predstavy sa nie vždy stretnú v jednom bode. Čo sa nám, Terchovcom, podarilo a kde by sme mali ešte pridať?*

Viktor Vallo: Realita a naše predstavy... Domnievam sa, že sme si od revolúcie za tých dvadsať rokov vytvorili vynikajúci právny i faktický vzťah k súkromnému vlastníctvu. Je to pochopiteľné a chvályhodné, avšak vo vzťahu k verejnému, v tomto prípade k obecnému vlastníctvu, je (našťastie nie v celkovom meradle) naše právne vedomie dosť abstraktné, nedokonalé až bagatelizujúce. Veď ako ináč si vysvetlíme každoročný vznik niekoľkých desiatok čiernych skládok rôzneho

odpadu (za účelom ušetrenia niekoľkých eur, ináč to nechápem, pretože zber odpadu prevádzkame v dedine i v osadách pravidelne a dôsledne), znečisťovanie, dokonca poškodzovanie obecných komunikácií!? Likvidácia čiernych skládok a opravy komunikácií idú z obecných peňazí, pričom v konečnom dôsledku sa tieto prostriedky môžu vynaložiť účelnejšie a efektívnejšie, napríklad do mládežníckych aktivít. V takomto chápaní dôsledkov svojho konania budeme musieť pridať.

TERCHOVÁ: *Chudoba sa stáva realitou aj v našej obci. Ešte som síce nevidel nikoho žobrať na ulici, ale predsa, aké poznatky máš v tomto smere? Je v našej obci veľká nezamestnanosť?*

Viktor Vallo: Podľa mňa „vidieť niekoho žobrať na ulici“ nie je dostatočným aspektom na meranie chudoby medzi nami. Chudoba je sociálny fenomén, ktorý sprevádza ľudstvo azda od jeho zrodu. Spája sa s veľmi negatívnymi predstavami, s alkoholizmom, neschopnosťou postarať sa o seba, asociálnym spôsobom života..., ale i napríklad nemať na vyplatenie účtov. Všetky tieto prejavy by sme azda našli aj u nás, ale zatiaľ to nevidím kriticky. Vedecké definície etnológov nič nezmenia na celospoločenskom fakte ekonomickej a hospodárskej recesie. Mnou prezentovaná veta, že „svetová kríza končí pred bránou Terchovej“, už celkom pravdivá nie je. Dokazuje to aj niekoľko žiadostí o sociálnu výpomoc či pôžičku od rodín, ktoré prišli o zdroj príjmu. Bohužiaľ, z už známych dôvodov, sa nám prostredníctvom sociálnej komisie nedarí pomôcť všetkým. Naša pomoc nezamestnaným sa realizovala aj formou využitia ich práce drobnými službami v prospech obce. Občania tak nestratili nárok na sociálne dávky a obci sa pomohlo hlavne pri udržiavaní čistoty. Reč čísel a štatistik v celoslovenskom meradle hovorí, myslím si, o obci optimisticky. Počet registrovaných nezamestnaných predstavuje 6% (150 z 2500) z ekonomickeho obyvateľstva. Moja skúsenosť ale hovorí, že čísla nie sú celkom presné, pretože veľa našich obyvateľov pracuje na živnosť a ich pracovné výpadky v štatistikách chýbajú. Hľadaný liek proti chudobe sa snažím obci podávať prostredníctvom aktivít, ktoré som spomenul v predchádzajúcich odpovediach, a v plánoch, ktoré sa chystám realizovať v budúcom období.

TERCHOVÁ: *Aké máš plány v roku 2010?*

Viktor Vallo: Mnohé aktivity, ktoré som spomínal v odpovedi na prvú otázku, sa kontinuálne prelínajú aj do roku 2010, kedy by sme ich radi ukončili. Máme realizované (rekonštrukcia centrálnej časti obce) a pripravujeme (generálna rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, turistických cyklotrás a pod.) projekty na získanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Verím, že v nich budeme úspešní tak, ako doteraz. Zároveň, ako každoročne, chceme kvalitne zabezpečiť kultúrne a spoločenské podujatia, ktoré pravidelne pripravujeme, respektíve sme účastní pri ich organizovaní.

TERCHOVÁ: *Predvianočný čas je obdobím prianí pohody v rodinách. Aké je Tvoje poslanstvo adresované spoluobčanom počas Vianoc a do nového roku 2010?*

Viktor Vallo: Prajem všetkým spoluobčanom v nastávajúcom vianočnom a novoročnom období veľa zdravia, šťastia, Božského požehnanja a jeho krásne a zmysluplné prežitie.

V mene svojim, ako aj v mene čitateľov našich novín Ti z celého srdca želim požehnané vianočné sviatky a šťastný nový rok 2010.

Za rozhovor poďakoval **Ján MIHO** ml.

Tesne po podpise zmluvy medzi obcami Terchová a Nová Huta (Rumunsko); na akte bol prítomný aj prezident SR Ivan Gašparovič

Obstáť vo svete relatívnych hodnôt

V Terchovej si veriaci za prítomnosti svojho biskupa, J. E. Mons. Tomáša Galisa, pripomenuli 60. výročie konsekrácie Kostola sv. Cyrila a Metoda. Žilinský biskup vo svojom príhovore vyzdvihol význam chrámu pre súčasnosť, keď sa v ňom môže veriaci formovať tak, aby dokázal v dnešnom svete relatívnych hodnôt obstáť a byť zakorený vo viere. Povzbudil veriacich, aby dokázali budovať chrám Boží vo svojich vlastných životoch i v životoch svojich najbližších.

Kostol bol postavený počas vojnovj Slovenskej republiky. Na konci vojny bola novostavba poškodená požiarom, pri ktorom zhorelo takmer celé ústredie dediny, vrátane fary. Nejaký čas bývali v nedostavanom kostole aj rodiny, ktoré prišli o strechu nad hlavou. Trvali celé štyri roky, kým sa mohol nový kostol pripraviť na slávenie bohoslužieb. Nový chrám konsekraval 8. októbra 1949 nitriansky arcibiskup Dr. Eduard Nécsey. Pôvodný Kostol sv. Martina pre takú veľkú dedinu nestačil, preto sa vtedajší farár Štefan Bitter spolu s farníkmi rozhodol vybudovať nový chrám a tento zasvätil slovanským vierozvestom sv. Cyrilovi a Metodovi.

Vďaka novému patrocínium dozrievala v Terchovej myšlienka usporiadania cyrilometodských osláv. Stalo sa tak po zmene pomerov v roku 1990. Odvtedy sa vo farnosti každoročne usporiadávajú Cyrilometodské dni, ktoré vyzdvihujú evanjelizačný i kultúrny prínos solúnskych bratov.

Ján HALAMA, SVD, správca farnosti v Terchovej
Žilinský večerník, 19, 2009 č. 47, s. 21

Delegácia z Terchovej na čele so starostom Viktorom Vallom na fare v Novej Huti (Rumunsko) v spoločnosti kňaza i starostu obce v jednej osobe Augustína Alberta

(Hoci je 47. ročník medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni (30. 7 – 2. 8. 2009) už dávnejšie uzavretou kapitolou, predsa len sa ešte raz k nášmu najväčšiemu i najznámejšiemu podujatiu vrátíme. Príspevok šéfdramaturga tohto renomovaného podujatia Petra Cabadaja je pokusom o komplexnejší pohľad na obsahovú podobu a súvislosti terchovského „štátneho sviatku“, na ktorý prišlo v roku 2009 úctyhodných 75 tisíc návštevníkov.

Hneď na úvod treba pripomenúť, že Jánošíkove dni 2009 sa niesli na vlne ideálneho letného počasia. Ani neviem po koľkých rokoch sa stalo, že z oblohy v priebehu celého festivalu (cez deň i v noci) nespádla ani kvapka! Všetky programové celky sa preto bez väčších problémov i zbytočných stresov uskutočnili tak, ako boli zamýšľané a propagované na oficiálnych festivalových tlačovinách.

(Pohľad šéfdramaturga festivalu)

Organizačný štáb 47. ročníka Jánošíkových dní (JD) sa podľa potreby schádzal od konca januára a v dostatočnom časovom predstihu mohol riešiť podstatné záležitosti i rôzne detaily. V dôsledku toho sme už v máji mali vytlačené pozvánky s programom a v polovici júna plagáty, ktoré sa okamžite distribuovali na príslušné miesta.

Propagácia

Verejnosť určite zaregistrovala, že sme po roku zmenili vizuál, pod ktorý sa opätovne podpísal Ján Novosedliak, martinský výtvarník s terchovskými koreňmi.

Propagácia festivalu má už viac rokov svoj stabilný profil, ktorého cieľom je dostať JD do čo najširšieho mediálneho priestoru, čo veru nie je lacná záležitosť.

Hlavnými mediálnymi partnermi boli v tomto roku televízie TA3 a TVA, Slovenský rozhlas, denník Pravda, Rádio ZET a spoločnosť Gryf, partnermi televízia Patriot, Žilinský večerník a MY Žilinské noviny. Okrem spomínaných médií sa informácie o festivale odovšielali aj na Markíze, v Slovenskej televízii (STV), televízii Noe, Českom rozhlase, či na vlnách rádii Expres a Fajn. Prvé rozhlasové spoty sa v Rádiu ZET „nasadili“ už mesiac pred začiatkom podujatia, ďalšie (vrátane televíznych) postupne. Od konca mája boli po území Slovenska rozmiestnené bilbordov.

Osobitne treba vyzdvihnúť a oceniť prístup priateľov zo Slovenského rozhlasu, ktorí pripravili viacero hutných vstupov a výstupov, odvysielaných v najsledovanejších časových pásmach. S veľkým ohlasom sa už tradične stretlo Teleráno na Markíze (28. 7. 2009, 6.00 – 8.15 hod.),

v rámci ktorého sa formou živých hudobných vstupov (Ťažká muzika, Trio z Chotára), prípravy terchovských jedál (Emil Zajac) a rozhovorov (Marián Zajac, Peter Cabada) festival intenzívne propagoval.

Počas trvania podujatia sa o silnú propagáciu postarala Trnavská televízia, ktorá koprodukčnou formou odvysielala v priamom prenose piatkový a sobotňajší galaprogram v amfiteátri Nad bôrami. Išlo o vôbec prvé priame televízne prenosy v histórii JD! Zo záverečného programu (nedeľa popoludní) urobila Trnavská televízia záznam, podobne ako STV. Žiaľ, naša verejnoprávna televízia – bez konzultácie s organizátormi! – odvysielala po niekoľkých dňoch záznam len z tohto záverečného programu, čo (najmä v prípade televíznych divákov) výrazne skreslilo celkový pohľad na programovú stránku festivalu...

Súhrnne sa o JD 2009 odvysielalo v televíziách a rádiách zhruba 400 minút propagácie. Do uvedeného objemu nie je zaradený filmový dokument Milana Kosca, ktorý sa ešte len odvysielal v STV a niekoľkých regionálnych televíziách. Výrobu televíznych a rozhlasových reklamných spotov sme si zabezpečili vo vlastnej réžii (P. Cabada, M. Kosec). V súvislosti s propagáciou festivalu nemožno obísť ani tradičné tlačoviny. V dostatočnom časovom predstihu bolo vytlačených takmer 6 000 materiálov (plagáty viacerých formátov, letáky, katalógy, bulletin, noviny Terchová...). Plagáty propagovali JD nielen na teritóriu Terchovej, susedných obcí, Žiliny, Oravy, Kysúcu, Turca a Bratislavy, ale zásluhou obetavých vynachádzavých nadšencov aj na ďalších miestach Slovenska, či dokonca Čiech a Moravy.

Program

Prvý festivalový deň vyplnili komornejšie ladené programy, ktoré mali vysokú umeleckú i spoločenskú úroveň (autorská výstava rezbára Tibora Mahúta, spomienkový program venovaný Martinovi Slivkovi). Vo štvrtok 30. 7. 2009 vedenie obce ocenilo za dlhoročný všestranný prínos k rozvoju Terchovej jubilantov Jána Mihua a Rudolfa Patrnčiaka, starosta Dunajskej Lužnej Ladislav Cingel (taktiež jubilant) získal Čestné občianstvo našej obce. Nezabudlo sa ani na renomovaného filmára, etnografa a pedagóga Martina Slivku, ktorému bola pri príležitosti nedožitých 80. narodenin udelená in memoriam Cena Obce Terchová (ocenenie prevzala jeho manželka).

Výstava Bačovské pastorále (T. Mahút) sa uskutočnila v priestoroch Krajského kultúrneho strediska v Žiline (Makovického dom). Čestný občan Terchovej Ondrej Demo pripravil v spolupráci so Spolkom hudobného folklóru pri SHÚ, Slovenským rozhlasom – Rádiom Regina Banská Bystrica a svojimi priateľmi pôsobivý program Martin Slivka – etnograf a filmový dokumentarista. Záznam programu, ktorým vyvrcholil prvý festivalový deň, odvysielal Slovenský rozhlas v polovici augusta.

Celkovo sa počas 47. ročníka JD uskutočnilo 27 programových blokov v siedmich priestoroch (amfiteáter Nad bôrami, festivalové šapitó, amfiteáter pod sochou Juraja Jánošíka, vysunutá expozícia Považského múzea a jeho areál, Kultúrny dom A. Hlinku, Kostol sv. Cyrila a Metoda v Terchovej, Makovického dom v Žiline). V ich rámci vystúpilo vyše 1 100 účinkujúcich zo štyroch krajín Európy (Slovensko, Česká republika, Poľsko, Bulharsko). Naznačených 27 programov videlo dovedna 75 000 záujemcov, čo predstavuje vyrovnaný divácky rekord podujatia! Veľká, úprimná vďaka všetkým, ktorí nám zachovali svoju priazeň a vernosť.

Druhý festivalový deň otvoril už tradičný folklórny program v réžii Krajského kultúrneho strediska (v tomto roku rozšírený o súbory z Kysúcu a Oravy). Piatkový galaprogram (Terchovský večer) býva pravidelne

vyhradený domácim folkloristom všetkých generačných vln. Tentoraz ho režijne pripravil Vincent Krkoška a mal názov „Pod Rozsutcom žijem...“

Sobotňajšie predpoludnie sa nieslo v znamení vernisáže výstavy fotografií Milana Kosca, reflektujúcich uplynulé ročníky JD (Relaxačno-informačné centrum).

Hlavný sobotňajší program pod symbolickým názvom Všade dobre, v Terchovej najlepšie bol oproti minulosti charakteristicky výraznejším zastúpením kvalitných zahraničných účinkujúcich (Medzinárodný večer). Išlo o zástupcov Českej republiky (FS Olšava), Poľska (skupina Rzo) a Bulharska (FS Žar), pričom živelnou energiou nabitú vystúpenie posledne menovaného súboru zo Sofie patrí do kategórie nezabudnuteľných programových čísel 47. ročníka JD. O atraktívnu medzinárodnú podobu sobotňajšieho večera sa budeme usilovať aj v roku 2010.

Iskrivá atmosféra opätovne sprevádzala viacero vystúpení vo festivalovom stane. Na tomto mieste spomeniem aspoň populárnych „Baločkárov“, ktorých (tradične) nechceli nadšení diváci pustiť z javiska šapitó, a koncert skupiny Arzén.

Finále JD 2009 s názvom „...Ešte raz, potom zas...“ bolo, podobne ako vlani, v réžii Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) – pod záštitou a za osobnej účasti jeho predsedu Juraja Blanára. Horúce počasie neprekážalo, a tak si mohli vďaka diváci plnými dúškami vychutnávať nielen príjemné letné popoludnie, ale najmä atraktívny program, v ktorom výlučne účinkovali umelci pochádzajúci z nášho kraja. Okrem folkloristov zo Žiliny, Turca a Liptova sa predstavili aj Sisa Sklovská, skupiny AYA, Ploštín Punk, Tomáš Bezdeda a domáca Nebeská muzika, ktorá deň predtým slávnostne uviedla do života svoje druhé cédečko. (Dramaturgicky je záverečný program JD koncipovaný multižánrovo, čiže aj ako symbolická pozvánka na ďalšie hudobné festivaly, ktoré sa následne konajú v našej obci.)

Počas nedelňajšieho popoludnia ocenil župan Juraj Blanár zásluhy Terchovej o dlhoročný všestranný rozvoj folklóru a kultúry Cenou ŽSK. Toto prestížne ocenenie prevzali starosta obce Viktor Vallo a šéfdramaturg JD Peter Cabada.

Technika, služby

V maximálnej stručnosti sa zmienim i o niektorých technických aspektoch, bezprostredne súvisiacich s našim festivalom.

Vstup do obce a parkovanie boli v uplynulých rokoch častou témou diskusií a polemik. Už vlani sa vedenie obce rozhodlo upustiť od vyberania poplatkov za vstup. Tento rok sa to zopakovalo a neboli nijaké väčšie problémy.

Z aspektu areálu amfiteátra začína byť čoraz naliehavejšia otázka kvalitnejšieho (dôstojnejšieho) sedenia v hľadisku, na čo otvorene poukazovali viacerí diváci. O danej problematike pravidelne diskutujeme na rokovaníach organizačného štábu a pevne verím, že vedenie obce nájde recept na zásadnejšie zlepšenie súčasnej situácie. Všetko si však vyžaduje čas, čiže peniaze... Neustále sa zvyšujúce renomé podujatia, ako i obrovský divácky záujem o JD (včítane priamych televíznych prenosov, resp. záznamov) si začínajú tiež vyžadovať adekvátne scénografické riešenie festivalových pódii, najmä v amfiteátri Nad bôrami. Tento dôležitý aspekt, ktorý vypovedá veľavravnou rečou o profesionálnej úrovni každého podujatia, nemožno donekonečna podceňovať. O nastolenej otázke budeme hovoriť už na prvom zasadnutí organizačného štábu JD 2010.

Pomerne veľa kritických hlasov zaznelo v minulosti aj v súvislosti so službami pri šapitó. Návštevníci i účinkujúcich si sťažovali najmä na slabší výber jedál, malé porcie, chýbajúce jedlo v neskorých nočných hodinách... Ani tento ročník síce nebol z uvedeného pohľadu ideálny, ale posun k lepšiemu, myslím si, určite nastal. Zlepšila sa aj úroveň občerstvenia v amfiteátri Nad bôrami.

Pokiaľ ide o zvukovú stránku, opätovne sme využili služby firmy Prockl, ktorá patrí roky rokúce medzi absolútnu špičku. Promptné inštalovanie, respektíve premiestňovanie veľkého objemu aparatúry v krátkom časovom slede niekedy spôsobovalo problémy (vrátane kvality zvuku), ale z celkového pohľadu možno túto technicky mimoriadne zložitú a nezastupiteľnú činnosť hodnotiť ako zvládnutú. Stále ale platí, že účinkujúci musia venovať náležitú pozornosť zvukovým skúškam, v priebehu ktorých je dostatok času na vydiskutovanie si a najmä zabezpečenie všetkých požiadaviek. Keď sa tak stane, potom bude možné objektívne určiť konkrétneho vinníka za prípadný zvukový lapsus.

Mohol by som písať ešte viac o ďalších okruhoch, ktoré sa vzťahujú na technické aspekty a festivalové služby. Nateraz postačí konštatácia, že cestné komunikácie a prístupové cesty sa v dôsledku rôznych prác postupne vracajú do normálneho stavu, čo vytvára priaznivé predpoklady na ešte dôkladnejšie a komplexnejšie prehlbovanie kvality festivalovej infraštruktúry.

Epilóg

Záverom tohto hodnotiaceho príspevku sa mi patrí ako šéfdramaturgovi festivalu úprimne poďakovať priateľom a kolegom z organizačného štábu, všetkým našim partnerom, spolupracovníkom a obetavým nadšencom za to, že sa nám spoločnými silami opätovne podarilo pripraviť a zrealizovať vydarené podujatie. O nedostatkoch a nedotiahnutých veciach vieme, a tak nám nič nebráni vyhrnúť si rukávy a pustiť sa naplno do príprav v poradí už 48. ročníka Jánošíkových dní v Terchovej (29. 7. – 1. 8. 2010). Ten sa bude niesť najmä v znamení 430. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci.

Peter CABADA

Od konca roku 2005 uvierňujeme na stránkach našich novín seriál o popredných osobnostiach Terchovej. Ich stručné profily ponúkame na základe časového hľadiska, čiže od 17. storočia až po súčasnosť. V poradí dvadsiatou piatou osobnosťou v dlhom rade bude po Jurajovi Jánošíkovi, Adamovi Františkovi Kollárovi, Jurajovi Czeiselovi, Alojzovi Chvastekovi, Františkovi Balátovi, Jozefovi Struhárňanskom, Jozefovi Bernátovi, Jozefovi Stašovi, Karolovi Skřípskom, Kolomanovi K. Geraldinim, Eugenovi Weinerovi, Milanovi Šaradinovi, Jozefovi Meškovi – Kvačekovi, Štefanovi Bitterovi, Bohdanovi Blahovi, Borisovi Ivanovovi, Vincentovi Rybárovi, Ondrejovi Bobáňovi, Jozefovi Weiderovi, Vincencovi Patrnčiakovi, Jozefovi Turčanovi, Jozefovi Šabovi, Mirovi Križovi a Stanislavovi Hanuliakovi **Vladimír Križo**.

fovi Bernátovi, Jozefovi Stašovi, Karolovi Skřípskom, Kolomanovi K. Geraldinim, Eugenovi Weinerovi, Milanovi Šaradinovi, Jozefovi Meškovi – Kvačekovi, Štefanovi Bitterovi, Bohdanovi Blahovi, Borisovi Ivanovovi, Vincentovi Rybárovi, Ondrejovi Bobáňovi, Jozefovi Weiderovi, Vincencovi Patrnčiakovi, Jozefovi Turčanovi, Jozefovi Šabovi, Mirovi Križovi a Stanislavovi Hanuliakovi **Vladimír Križo**.

V L A D I M Í R

(12. 9. 1928 Terchová)

regionálny historik,
organizátor športového života,
publicista

K R I Ž O

Do publikácie Keď sa povie Terchová – vyznanie rodisku Vladimír Križo napísal, že asi ako deväťročný vystúpil na vrchol Veľkého Rozsutca, o rok-dva aj na Veľký Kriváň. Ani nie štrnásťročný zlyžoval Stoh smerom do Stohového sedla a prešiel na lyžiach časť hrebeňa Malej Fatry. Hory, okolitá príroda a kopce mu učarovali; stal sa ich dôverným znalcom i nezištným, erudovaným propagátorom. S tým bezprostredne súvisela aj jeho profesionálna práca v Horskej službe, ktorú vykonával v rokoch 1964 až 1988.

„Pri každom pohľade z našich končiarov som mal ten najkrajší pocit, lebo pohľad do Vrátnej a na Terchovú môže precítiť len ten, kto tu žije – a najmä ten, čo vie, prečo tu žije.“ (V. Križo)

V zložitých povojnových časoch sa V. Križo zaradil medzi hŕstku mladých nadšencov, ktorí začali na zhorenisku Terchovej prebúdzajú z vojnového spánku športovú a kultúrnu činnosť, respektíve organizovať spoločenský život. Títo zaničení idealisti sa museli boríť so všakovakými problémami, často, žiaľ, aj s nepochopením. V. Križo si však spolu so svojimi priateľmi, spolupracovníkmi a kolegami dobre uvedomoval, že ak tu chcú žiť, musia pomôcť pri vytváraní dôstojných životných podmienok. Začínalo sa futbalom, potom pribudlo lyžovanie, na prelome 50. a 60. rokov minulého storočia vznikla myšlienka organizovať Jánošíkove dni, neustále sa zvyšovala kvalitatívna úroveň cestovného ruchu, športu...

V spolupráci s Jozefom Gargulákom a inými odborníkmi pripravil V. Križo na vydanie viacero populárnych turistických sprievodcov. Vo fondoch Slovenskej národnej knižnice v Martine je evidovaných 13 knižných vydání. Turistický sprievodca Malá Fatra vyšiel v troch vydaniach (1980, 1984, 1990), jeho nemecká verzia taktiež v troch vydaniach (1984, 1987, 1990), turistický sprievodca Vrátna spolu v piatich vydaniach (1972, 1977, 1981, 1987), nemecká verzia vyšla v roku 1981. V roku 1983 vyšiel turistický sprievodca Žilina a okolie. Už len spomenutý suchý výpočet hovorí jasnou rečou, že o tieto precízne spracované publikácie bol veľký záujem. Zároveň platí, že knižní turistickí sprievodcovia prispeli okrem propagačno-informačného zreteľa k prehĺbeniu širšieho poznania o Jánošíkovom kraji.

„Ako sprievodca turistov som veľmi rád odpovedal na otázku, odkiaľ som. Hrdo som sa hlásil k svojej rodnej dedine a tešilo ma každé slovo návštevníkov, ktorí sa pochvalne vyjadrovali o kráse našej prírody... Ja osobne som teda trvalo žil v Terchovej nielen chcel, ale aj musel. To bolo moje vlastné presvedčenie. A neľutujem!“ (V. Križo)

V. Križo sa ako fundovaný regionálny historik a zdatný publicista významne zaslúžil aj o profiláciu novín Terchová, ktoré vznikli na jar 1990; išlo o vôbec prvé dedinské noviny na Slovensku, ktoré začali po revolúcii systematicky vychádzať. Ich obsahovú stránku obohacoval najmä článkami reflektujúcimi niektoré kapitoly z dejín obce (vojnové udalosti, cestovný ruch, šport, spoločenský život, folklór...). Práve jeho zásluhou sa podarilo zdokumentovať viacero podujatí rôznorodej povahy, ktoré sa voľakedy v Terchovej buď pravidelne, alebo príležitostne usporadúvali. V tejto súvislosti nemožno obísť ani bohatý obrazový archív, ktorý V. Križo vždy ochotne zapožičal pre potreby redakcie, ako aj iným záujemcom. Fotografie starej Terchovej sa plnohodnotne využívali i pri tvorbe početných knižných publikácií a rozličných propagačných materiálov (pamätnice, kalendáre, pohľadnice, katalógy cestovného ruchu a turistiky, prospekty a iné). Bez vzácných snímok a dokumentov by naznačené edičné úsilie bolo ochudobnené o zásadnú obsahovú, respektíve vizuálnu stránku. Do niekoľkých kníh a propagačných materiálov napísal V. Križo dôležité časti, iné zas ešte pred ich vydaním recenzoval, doplnil, spresnil či aktualizoval. Za všetky pripomeniem aspoň Pamätnicu terchovského futbalu, ktorá vyšla pri príležitosti 40. výročia založenia organizovaného futbalu v obci (1994).

„Nikdy som nikoho nepresviedčal, že Terchová má pekné okolie. Sám som bol ale presvedčený o tom, že každé mesto a každá dedina má svoje vlastné a neopakovateľné zaujímavosti, pamiatky, prírodné krásy. Ale Vrátnu má len a len Terchová!“ (V. Križo, 1994)

Ako spoluautor sa V. Križo podpísal tiež pod vôbec prvú monografiu Terchovej, ktorá vyšla v novembri 2003. Prispel do nej textami o histórii obce a cestovnom ruchu, svojimi znalosťami a bohatým obrazovo-dokumentačným materiálom však doplnil aj iné kapitoly knihy. Nie náhodou sa o ňom medzi priateľmi hovorí, že je žijúcou kronikou obce...

Vlani pri príležitosti 80. výročia narodenia bola Vladimírovi Križovi udelená Cenu Obce Terchová za dlhoročný prínos k rozvoju a propagácii športového, kultúrneho a spoločenského života v Jánošíkovom kraji.

Literatúra: Cabada, P.: Keď sa povie Terchová – vyznanie rodisku. Terchová 1994, s. 23; Terchová, 19, 2008, č. 6, s. 6.

Peter CABADAJ

Už na strednej škole vnímal bývalý režim ako zhubný od prvopočiatku. Pedagógovia ho viedli k slobodnému mysleniu, vytváraní si vlastného názoru a, v neposlednom rade, k správne rebríčku hodnôt. Bol jeden z prvých iniciátorov vzniku politickej strany Verejnosť proti násiliu v Terchovej. Noviny TERCHOVÁ oslovili človeka, ktorý by sa za slobodu postavil i dnes a vždy veril, že človek s ambíciami má dostať šancu a napredovať tak ďaleko, ako je to len možné. Pavol Michálek.

TERCHOVÁ: Pali, mohol by si opísať udalosti novembra 1989 v Terchovej z Tvojho pohľadu?

Pavol Michálek: (Úsmev) Keďže som v tom čase pracoval v Bratislave, veľmi intenzívne som prežíval všetko okolo pripravovaného protestu voči vtedajšej vládnej garnitúre. Sviečková manifestácia bola veľkým signálom. Ľudia tam tým žili a cítili svoju šancu. Keď som prišiel do Terchovej, situácia bola odlišná. Mnohí ani revolúciu nezaregistrovali, žili si svoj život a dianie inde ich veľmi nezaujímalo, hoci taktiež išlo o ich budúcnosť či „fahšie dýchanie“. Iní sa postavili proti komunistom aj za nás. Percentuálne by som to vyjadril asi tak, že 90% z nich v skutočnosti nechápalo, čo sa vlastne deje. A to bol rozhodujúci rozdiel v porovnaní s mestom. Som toho názoru, že revolúcia má vo veľkom meste omnoho väčšiu šancu uspieť.

TERCHOVÁ: Možno to mnohí nevedia, ale bol si to vlastne Ty, kto mal obrovský záujem o vznik VPN (Verejnosť proti násiliu) v Terchovej. Čo sa dialo v ďalších dňoch a týždňoch po 17. novembri?

Pavol Michálek: Veľmi vďačím strednej škole a tamojším pedagógom za otvorené myslenie, podporu plurality názorov a diskusie, ktoré sme vtedy ako študenti s nimi viedli. S bratom sme počúvali rádio Slobodná Európa – aj keď s ťažkosťami, pretože komunisti všetkými možnými prostriedkami rušili signál. (Smiech) Ako si som cítil, že chceme prispieť a byť aktívny. Tento vlastný zámer som konzultoval so svojím priateľom Rudkom Patrnčiakom, ktorý ma maximálne podporil a ponúkol mi kľúče od kultúrneho strediska, kde sme sa mohli stretávať. Začali sme viesť schôdze, hoci ešte pred pár týždňami bola situácia iná a žandári v Terchovej na naše adresy vykrikovali: „Vlasáci nám rozkazovať nebudú!“ Nebol som to však len ja, ale aj iní aktivisti ako Jano Rechterik, Fero Podhorský, Jaro Podhorský, Peter a Paľo Cabadačovci, Jožko Mičo, Ľudka Mažgútová či Jožko Martinček, ktorý tým doslova „žil“. Nedá mi nespomenúť bývalého predsedu Stanka Hanuliaka, ktorý bol veľmi múdry člo-

„Revolúcia bola úžasná vec, priniesla však aj sklamania“

Rozhovor s Pavlom Michálkom

vek. Ako jeden z prvých tiež pochopil, že režim padol a naše iniciatívy začal vo veľkej miere podporovať. Mne osobne rozprával o tom, ako v roku 1968 rozdával bielu farbu a spolu s ďalšími pisali po cestách heslá proti vpádu vojsk Varšavskej zmluvy na naše územie. Inicia-tíva vzniku VPN vzišla akosi prirodzene, no už na začiatku sme narazili na prekážky. Išlo nám o spoločný cieľ, aby sme sa spojili pre dobro veci, ale objavil sa iný prúd snažiaci sa o ďalšiu „terchovskú VPN-ku“, samozrejme, aj so svo-

jimi záujmami... Na celej veci je teda paradoxné to, že som sa členom nakoniec nestal.

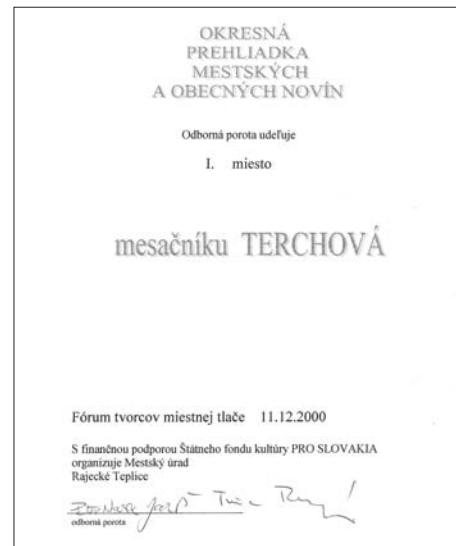
TERCHOVÁ: Sloboda na Slovensku oslavuje 20 rokov. Ako sa dnes Pavol Michálek na všetko pozerá s odstupom času? Čítiš zadosť učinenie a spokojnosť, alebo si skôr skeptik?

Pavol Michálek: Moje vytrezvenie prišlo relatívne skoro, keď bol Ján Budaj skompromitovaný a obvinený zo spolupráce so Štátnou bezpečnosťou. Hneď bolo jasné, že nastáva čas, ktorý, bohužiaľ, demokracia prináša taktiež – šanca pre ľudí s nečistými úmyslami. Prezliekanie kabátov bol úplne bežný jav. Ako som už inými slovami povedal, revolúcia bola úžasná vec, ja však cítim aj sklamanie Viem ale, za čo som bojoval a cítim z toho radosť. Bývalý režim ma obmedzoval, obliekol do určitej uniformy a muselo to tak zostať. Ja som dnes rád, že šikovní ľudia sa uplatňujú a majú na to možnosti. Počuť názory, že revolúcia nič nepriniesla, ale aj samotné komunistické špičky si uvedomovali, že ľudia nebudú donekonečna žiť v izolovanej krajine – preto sa ten systém zrútil. Dejiny by boli možno smutnejšie, keby sa ľudia nepričinili o „nežný prevrat“.

TERCHOVÁ: Aký odkaz by mala Nežná revolúcia priniesť mladému človeku?

Pavol Michálek: Som potešený z tejto výzvy, lebo mám pocit, že o Nežnej revolúcii by sa malo hovoriť viac a hlavne medzi mladými ľuďmi. Nie je tajomstvom, že mladej generácii november 1989 veľa nehovorí. Poučiť sa z minulosti znamená vyhnúť sa neprijemnej budúcnosti. Totalitný režim, ktorý tu vládol skoro 50 rokov, je dostatočnou výstrahou, aby sme vedeli, že si máme chrániť jednu z najcennejších vecí – slobodu!

za rozhovor poďakoval Václav BOBÁŇ

Hrajú so srdcom pre srdcia ostatných

Orchester z obývačky má už desať rokov

Je ich deväť, sú z Terchovej, vystupujú po celom Slovensku i v Českej republike a skúšky majú v obývačke číslo 205 u Ruda Patrňáka. Reč je o orchestri, ktorý dokáže pripraviť taký koncert, že prítomným sa od dojatia hrnú slzy do očí. A práve toto teleso robí ľuďom radosť už desať rokov. Vedie ho Rudo Patrňák, s ktorým sme sa porozprávali o oslavách, členoch, ochotných ľuďoch i predsavzatiach.

Keď hrá celá rodina

Obývačkový orchester z Terchovej tvorí skutočne rodinné zoskupenie muzikantov. „Šéfuje“ mu Rudo Patrňák st., lebo je, ako so smiechom hovorí, najstarší. Rudo okrem toho, že má „pod palcom“ dirigovanie, hrá na zvonkohre, fujare i píšťalke. Jeho manželka Janka si zase vzala pod patronát organ, syn Rudko husle, dcéra Zuzka klavír a spev, birmovný syn Vlado Moravčík violu, jeho žena Ivanka Moravčíková spev a perkusie. Aby toho nebolo málo, v Obývačovom orchestri hrá taktiež Rudov druhý birmovný syn Andrej Dostál (violončelo), kamarátka Simonka Synáková (gitar) a najmladším členom orchestra je Ondrej Hanuliak (husle). A všetci do jedného ešte i spievajú!

„Okrem nášho orchestra členovia pôsobia tiež v iných kolektívoch, ale majú záujem zahrať si aj náročnejšiu hudbu či iné žánre,“ prezradil o členoch ich vedúci Rudo Patrňák.

Bude aj film

V nedeľu 15. novembra 2009 pripravil orchester v Kostole sv. Cyrila a Metoda v Terchovej koncert. Ten sa nekonal len pri príležitosti 10. narodenin orchestra, ale taktiež 60. výročia vysviacky Kostola sv. Cyrila a Metoda v Terchovej a pri príležitosti Osláv sv. Martina. Okrem členov Obývačového orchestra sa predstavili aj ich hostia: sestra Alexandra (Janka Patrňáková - bývalá členka orchestra), Michaela Wdóvková, Anna Dávidiková, Veronika Zajacová, Jiří Zmožek, Ida Rapačiová a Detský spevácky zbor Sedmikrásky.

„Všetko sú to ľudia, s ktorými sme mali možnosť spolupracovať,“ povedal o výbere hostí dirigent. „Bol som prekvapený z ochoty ľudí, ktorí, keď sa dozvedeli, že robíme koncert, nám sami od seba ponúkli svoju pomoc. Medzi takými, okrem hostí, bol napríklad Viliam Ján Gruska, ktorý pripravil scénu pre koncert a pomohol nám s výberom textov, či zvukový majster Jaroslav Stráňavský. Veľmi si to vážim.“

PhDr. Soňa Řeháková
riaditeľka
Krajské kultúrne stredisko v Žiline

V Žiline 15. novembra 2009

Vážený kolektív Obývačového orchestra!

Je mi nesmiernym potešením, že Vám môžem zablahoželať k prvému desaťročiu založenia Obývačového orchestra. Neviem, aké kritéria sa určujú pre profesionálov, ale pre mňa tými profesionálmi jednoducho ste. Mala som možnosť počúvať a vidieť Vašu tvorbu od začiatku a tak sa tešiť z každého Vášho úspechu. A veru tých úspechov už máte za sebou naozaj mnoho a právom Vám patria.

S Vaším orchestrom sa bezprostredne spája Terchová. Obec, ktorá je opradená mnohými legendami a v ktorej ľudia nezabúdajú na to, čo znamená „dedičstvo otcov“. Pri vyslovení slova Terchová sa mi v mysli vynára mnoho slov, ktoré sú v tesnom spojení s touto obcou. Jánošík, terchovská muzika, tanec, piesne, nádherná príroda, legendy, silná náboženská tradícia a mnoho významných ľudí, ktorí sa pyšne hlásia k rodisku Terchová. Verím, že aj Vy ste hrdí na to, že ste pokračovateľmi v zachovávaní hudobnej a spevnej tradície vo Vašej obci.

Vo svojej tvorbe čerpáte zo studnice slovenského folklóru. Tá ponúka nespočetne veľa možností pre tvorbu a nikdy sa nevyčerpá. Všetko, čo vychádza z tradičného folklóru, nesie v sebe obrovskú hodnotu, ktorá je priam nevyhnutne zachovávať. Aj keď sa v dnešnej dobe človek nemôže vyhnúť folklórnej stylizácii, je potrebné aj naďalej uchovávať folklórne bohatstvo a prenechať ho tak ďalším generáciám aj v tejto forme.

Prajem Vám, aby sa Vám vo Vašej krásnej a zásluhnej práci aj naďalej takto darilo. Rozdávať radosť všetkým okolo Vás tak, ako doteraz. Kto raz začne lípiť na ľudovej kultúre, tradíciách a folklóre, tomu to ostane v srdci už navždy. Verím, že vo Vašom prípade to tak bude. Ďakujem za všetkých, ktorým ste srdcia pohladili piesňou a hudbou a vniesli ste nám tak kus radosť do života.

Súctou

Obývačkový orchester
No. 205
013 06 Terchová

Taktiež dokumentarista Milan Kosec patrí medzi priateľov a priaznivcov orchestra. „Stretávame sa už roky. Má bohatý archív o našom telese a pri príležitosti 10. výročia pripravuje dokumentárny film o orchestri, ktorý určite uvidíme aj v niektorých televíziách,“ prezradil Rudo Patrňák.

Vyššie sto rokov staré koledy

Desať rokov nie je málo, a preto sme pri našom rozprávaní sa s Rudom Patrňákom „zablúdili“ do minulosti. Ako vlastne vznikol orchester? „Mojá manželka je organistka. Pred rokmi ju pán farár Jozef Sobčák oslovil, či by nehrávala na sv. omšiach v Kaplnke sv. Martina v Terchovej. Vzhľadom na to, že od 12 rokov hrávala na organe, ponuku prijala.“

Aby sme doplnili informácie, Kaplnka sv. Martina stojí na mieste, kde bol kedysi oltár Kostola sv. Martina – prvého terchovského kostola, ktorý v roku 1980 doslúžil a následne bol zbúraný. „Manželka sa snažila počas sviatkov omše skrášliť tým, že zobrala syna alebo dcéru, aby tam hrali. A keď sa blížili Vianoce, tak sme sa rozhodli, že zavoláme aj iných mladých muzikantov a spravíme krásnu vianočnú svätú omšu. Predstavili sme sa koledami, ktoré sa hrali pred vyše sto rokmi v Kostole sv. Martina. Podarilo sa mi totiž získať ručne spísaný spevník z 19. storočia. Spísali ho organisti, ktorí pôsobili a hrávali v prvom terchovskom kostole. Do rúk sa mi dostal vďaka tomu, že môj otec Vincent Patrňák bol prvý organista v Terchovej z radu Terchovcov.“

Vianočné muzičovanie sa stretlo s úspechom a potom nasledovalo to, čo nikto z Obývačového orchestra nepredpokladal ani neplánoval. „Začali nás pozývať koncertovať po celom Slovensku, účinkujeme aj v Českej republike.“ Orchester svoje nahrávky prezentoval na dvoch CD a MG nosičoch, nahrával tiež v Slovenskom rozhlase, televízii, pre rôzne regionálne médiá a film. Neraz sa stalo, že vďaka ich hudbe vošli ľuďom slzy do očí. Rudo Patrňák si zaspomínal: „Zažili sme, že sa organizátori rozplakali. Tak tomu bolo aj v Slušoviciach, kde sa pri záverečnom ďakovaní rozplakal miestny pán farár. Až neskôr sme sa dozvedeli, že je študovaný muzikant a na jeho fare sa stretávali muzikantské osobnosti z celého Československa. Aj počas nášho koncertu bol u neho na návšteve prvý víťaz Pražskej jari v hre na klavír. Takže človek „znalý fachu“, u ktorého sa schádzali známe osobnosti. Veľmi sme si to vážili.“

Aby im to hralo čo najdlhšie

K 10. narodeninám si v orchestri podľa slov Ruda Patrňáka veľké predsavzatia nedávajú: „Boli by sme radi, keby sa orchester udržal čo najdlhšie. Aby nás život nerozosial po celom svete, aby sme sa mohli dlho stretávať a hlavne počas Vianoc robiť radosť ostatným ľuďom. Dúfam, že 10. výročie bude len štart do našej ďalšej umeleckej etapy.“ (Úsmev) I. Dirigent sa muzikantov a spevákov snaží viesť čo najlepšie. „Tlačím ich do toho, aby každý náš koncert a vystúpenie sme hrali tak, akoby by to malo byť poslednýkrát.“

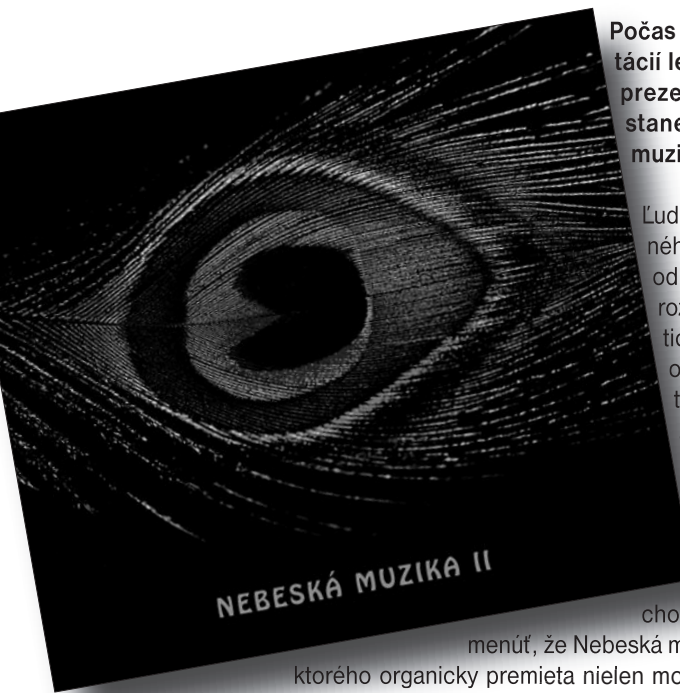
Katarína MARČEKOVÁ
/Žilinský večerník, 19, 2009, č. 47, s. 8/

CENA OBCE TERCHOVÁ PRE ELEKTROVOD ŽILINA, A. S.

Dňa 6. 11. 2009 si v rámci Osláv sv. Martina prevzala z rúk starostu obce Viktora Valla Cenu Obce Terchová firma Elektrovod Žilina, a. s., zastúpená predsedom predstavenstva Ing. Kazimírom Rendkom, generálnym riaditeľom Ing. Jánom Gallom a vrchným riaditeľom Jozefom Pešekom. Obecné zastupiteľstvo schválilo ocenenie za dlhoročnú aktívnu spoluprácu pri budovaní našej obce.

NOVÁ PLATŇA NEBESKEJ MUZIKY

Počas 47. ročníka Jánošíkových dní sme boli okrem iného aj svedkami prezentácii leporela o Jurajovi Jánošíkovi a druhého albumu Nebeskej muziky. Obe prezentácie sa uskutočnili v sobotu 1. 8. 2009 popoludní vo festivalovom stane. Nasledujúci text je súčasťou obalu (bookletu) cédečka Nebeskej muziky, ktorý graficky navrhol martinský výtvarník Ján Novosedliak.

Ľudová hudobná kultúra Terchovej predstavuje jedinečný fenomén nášho národného kultúrneho dedičstva. V prostredí Jánošíkovho kraja sa neprerušene rozvíja od konca 19. storočia a zásluhou mnohých muzikantských rodov sa postupne rozšírila aj do okolitých i vzdialenejších obcí a miest. Predchádzajúce systematické výskumy renomovaných vedcov dokladujú, že takmer každá terchovská osada mala kedysi svoju vlastnú muziku s charakteristickým repertoárom aj interpretáčnym výrazom. Svojský, osobitý štýl terchovskej muziky sa naplno odráža v melodike, tempe, harmónii, forme, dynamike i hráčskej technike muzikantov. Zároveň vždy platilo a platí, že Terchovci citlivo oživujú a modernizujú tradičný repertoár, ktorý potom s úspechom prezentujú na rôznych domácich i zahraničných festivaloch a iných podujatiach.

Nebeská muzika a jej v poradí druhý album možno v kontexte doposiaľ napísaného vnímať ako dôležitý príspevok k vysokej interpretačnej úrovni terchovskej hudby na začiatku nového storočia i tisícročia. Opätovne treba pripomenúť, že Nebeská muzika vytrvalo pokračuje v tvorivom hľadaní nového interpretačného výrazu, do ktorého organicky premieta nielen modernistické prvky a prekvapujúce hráčske postupy, ale aj syntézu storočnej skúsenosti ľudovej hudobnej kultúry rodného Jánošíkovho kraja.

A ešte dovoľte malé zamyslenie sa nad baladickými skladbami, ktoré si taktiež vypočujete na tejto platni. Každý muzikant má svoju melódiu a pieseň, každé husle majú svoju radosť i bolesť. A ľudia počávajú. Temperament, clivota, bujarý čardáš, ťahavé trávnicce, dumné halgatá... Aj husličky sa potrebujú vyžalovať vo všetkých hudobných rečiach. Žalujú, ale nesfažujú sa. Kvília, ale slzy neronia. Rozkazujú, ale bez slov. Prosia, ale my sme ľahostajní. Obdarúvajú, ale my neberieme. Mlčia, ale my chceme krik. Tých niekoľko slz a smútkov si každý muzikant vedno s batôžkou odnesie do hrobu. Husle ostávajú nažive. Aby mohli vydať svedectvo, že radosť a žiaľ sú od jednej matere. Preto sú rodnými sestrami!

Peter CABADAJ

PREČÍTALI SME SI

Masahikovými očami: NÁRODNÁ IKONA Z DOVOZU

Mladý zbojník, ktorý je na strane slabých, bohatým berie a chudobným dáva – ľudia takýchto národných ľudových hrdinov milujú. Robin Hood, Jánošík a mnohí ďalší všelikde vo svete. Jedného máme aj v Japonsku.

Jeho skutočné meno je Jirokichi (Džirokiči), ale všetci ho poznajú pod prezývku Nezumi Kozó (Potkaní chlapec). On, ktorý bol kedysi konštruktérom lešení a pracoval vo výškach, dokázal vniknúť do akéhokoľvek domu a ukradnúť peniaze celkom nebadane. Domy, ktoré vylúpil, vždy patrili nejakému bohatému samurajovi. Peniaze, čo nakradol, dal vždy chudobným ľuďom. Rabovačka mu vyšla asi stokrát, nakoniec ho však chytili a odsúdili na smrť. Časy, v ktorých Nezumi Kozó žil, boli kruté, boli tvrdým triednym systémom. Po smrti sa stal medzi chudobnými legendou. Ale názory na jeho spôsob života sa aj tak rôznia. Jedni ho považujú za obyčajného zlodēja, ktorý vždy ukradnuté peniaze prepil alebo pregemboval. Ale kto to dnes presne vie, veď to bolo veľmi

dávno, v rokoch 1797 – 1832. Dnes mnohí mladí ľudia navštevujú jeho hrob, aby mali šťastie na prijímacích skúškach do školy, tak ako Nezumi Kozó ľahko vchádzal aj do najnedostupnejších domov.

Juraj Jánošík žil v rokoch 1688 – 1713. Odkedy som prišiel na Slovensko, počúvam od Slovákov jeho príbeh. Bral som to teda tak, že je to veľký slovenský ľudový hrdina a pre cudzincov niečo ako jedna zo základných informácií o Slovensku, hneď po bryndzových haluškách.

Ako viete, v kinách sa práve objavil film Jánošík, a mňa prekvapilo herecké obsadenie. Jánošíka nehrá slovenský herec! A režisérka tiež nie je Slovenka. Prečo? Znamená to, že Jánošík je ikonou aj v susedných krajinách? Alebo len jednoducho nezáleží na tom, kto ho hrá, keď je film ako tak dobrý?! Tak ako anglického Robina Hooda hrajú všelikde na svete, dokonca aj v Ázii. Raz som videl americký film o Robinovi Hoodovi, hral ho Kevin Costner.

Pred štyrmi rokmi prišiel na trh americký film Memoirs of a Geisha, na Slovensku premietaný pod názvom Gejša. Napriek tomu, že gejša je bez debaty symbolom Japonska, vo filme dostali hlavnú úlohu, ako aj väčšie vedľajšie, čínske herečky. Zatiaľ čo japonským herečkám sa ušli malé party. Tie čínske herečky sú skvelé a mali aj skúsenosti z Ameriky, a možno aj lepšiu angličtinu. (Ale aj tak neviem, prečo by musela gejša vedieť hovoriť po anglicky.) A vznikli kontroverzie. Počul som, že aj v Číne sa zaoberali tým, prečo musí hrať čínska herečka japonskú gejšu.

Väčšina Japoncov film neprijala pozitívne. Boli v ňom smiešne vykonštruované a nepravidivé scény. Väčšina divákov ho nakoniec brala ako americkú ilúziu o jednej z orientálnych krajín, ako to obyčajne v americkej tvorbe býva. Film o Jánošíkovi som ešte nevidel, ale chystám sa naň.

MASAHIKO

Sme – magazín Víkend, 19. 9. 2009, s. 18

SPOMIENKA NA FERDIŠA JURIGA

V októbri 2009 uplynulo presne 135 rokov od narodenia významného slovenského politika, kňaza, ale i spisovateľa, publicistu, redaktora a svojrázneho človeka s vyhranenými občianskymi a mravnými postojmi Ferdinanda (Ferdiša) Juriga (12. 10. 1874 Gbely – 23. 11. 1950 Bratislava). Zároveň k uvedenej stručnej charakteristike treba jedným dychom doplniť, že Ferdiš Juriga mal tiež hlboký vzťah k ľudovej kultúre a folklóru. Do vedomia širokých vrstiev obyvateľstva (najmä medzi roľníkmi na západnom Slovensku) sa zapísal aj ako hrdý čítateľ a originálny propagátor tradície otcovizne. Vie sa o ňom, že veľmi často rečnil namiesto v sutane v ľudovom kroji, vyjadroval sa ľudovým slovníkom, hlásil sa k odkazu Juraja Jánošíka. Traduje sa napríklad, že rád spieval o slávnom zbojníckom kaptánovi túto pieseň:

„Bol by Jánošík bojoval, keby sa bol merkoval.
Keby nebol svoj opasčok na stole zanechal.
Ten opasčok bol taký vygombičkovaný a každá tá gombička
za tristo toľary. Stará baba ho videla, tá ho prezradila, že mu

ona ten opasčok zo stola sklúdila. Divili sa páni na zvolenskej bani, keď videli Jánošíka pod karabinami. Prosim vás, pánovia, a to po prvý raz, dajteže mi moj opasčok len raz do ruky vziať. Ale mu ho nedali, lebo sa ho báli, ani mu ten svoj opasčok do rúk vziať nedali. Prosim vás, pánovia, i po druhý raz, dajte mi tú starú babu len raz do ruky vziať. Ale mu ju nedali, lebo sa ho báli, ani mu tú starú babu do rúk vziať nedali. Prosim vás, pánovia, i po tretí raz, dajte mi tú moju šibeň len raz hajduchovať. Tristo funtov železa na svojich nohách mal, a ešte si svoju šibeň sedem raz hajduchoval. A keď hajduchoval, ešte si vyskočil, ešte vyššie toho háka, kde ho kat zavesil. A keď ho obesili, ešte si zafajčil, ešte si on štyri funty tabaku vyfajčil. A keď ho vyfajčil, dušičku vypustil, ale na truc tým katanom oka nezažmuril. A že nezažmuril, na smrť ich nastrašil, tak sa ešte na tých pánov po smrti vypoštil. Hej, Jánošík, hej junošík, ty si od srdca náš junák, zabili ňa. Vzkriesime ňa. Hej, príde raz na psov mráz.“

-pc

LEN TY

Ako mamónár vzdychá za pokladmi, peniazmi,
tak srdce túži za Tebou len, Bože, mi.
Jak hybké ryby nechcú z vody von,
tak túžim vždy žiť len pred Tvojím pohľadom.
Ako priťahuje sever streľku kompasu,
tak túžim aj ja večne hľadiť na Tvoju krásu.
Nedaj mi, Bože, zblúdiť, odlúčiť sa od Teba.
Tiahni ma k sebe, Tvoja láska, krása, veleba!

LÁSKA

Vášeň len rozum zaslepuje,
pravá láska ho očisťuje.
Dáva milovanej osobe slobodu,
aj keby tým sebe „urobila škodu“.
Skutočná láska však z pravej lásky nikdy neplynie.
Veď láska je – Boh!
Len On oblažuje, aj keď všetko časné pomínie.

CESTČKA (pre deti)

Len úzka cestička vedie do nebička.
Trebá po nej kráčať. Najťažšie je začať.
Nebojte sa, deti! Potom to už letí.
Všetky tie námahy sám Pán Boh osladí.
A Panna Mária – verná sprievodkyňa
každému je blízko, kto ju z láskou vyzva.
Anjel strážca s nami do nebeskej brány
vedie dokonale, keď mu ruku dáme.
Ešte sa máme báť? Na cestu sa neďať?
Hoc je úzka, strmá, končí v nebi. Doma!
Len naša lenivosť robí prekážok dosť.
Hurá! Premôžeme ju! Veď nás čaká radosť.
Radosť! A nie jedna skvie sa z výšky neba.
So zlobou a hriechom bojovať nám treba.
Usilovnosť v škole – to je zásluh more!
Ochota pomáhať. Zlosť a hnev premáhať.
Modlievať sa denne k Bohu pravidelne.
On nám dodá sily, by sme správne žili.
Pán Ježiš nás ľúbi, my ľúbime Jeho,
ak v tom vytrváme, otvorí nám nebo!

ŽATVA

Vlní sa zlaté obilie.
Na poliach chlieb nádejný
v miliardách zrníek je.
Kombajny žnú chlieb pozemský.
A či úhorom má ležať podiel nebeský?
V miliardách duší je Boží plán vložený.
A či ľudia majú skončiť život len v zemi?
Pane Bože! Pošli robotníkov!
Tak volajme!
Svet z Božej lásky vznikol.
Nech každý človek žitím Boha oslávi!

ČISTÁ LÁSKA

Môj Bože! Si taký dobrý! Si Láska sama!
Láska, ktorá ma teší.

POÉZIA ĽUDMILY VALLOVEJ

Počas prvého dňa 47. ročníka Jánošíkových dní (30. 7. 2009) sa na pôde obecného úradu uskutočnila slávnosť udeľovania prestížnych ocenení osobnostiam, ktoré svojim životom a dielom významne prispeli k rozvoju a propagácii Terchovej. Ocenené

osobnosti si priblížime prostredníctvom nasledujúcich stručných portrétov. Tieto texty odznali na slávnosti ako zdôvodnenia jednotlivých udelených ocenení.

Ing. Ladislav Cingel sa narodil 18. 12. 1949 v Dunajskej Lužnej-Jánošíkovej ako druhý syn rodičov Jozefa Cingela-Martinča a Márie Muráňovej-Zlienskej, ktorí sa do vtedajšieho Schildernu na Žitnom ostrove presťahovali z Terchovej. Po skončení základnej a strednej školy vyštudoval popri zamestnaní Poľnohospodársku univerzitu v Nitre. V roku 1973 sa oženil a spolu s manželkou Kristínou vychovali päť dcér. Po Novembri 1989 sa z podnetu priateľov rozhodol kandidovať na funkciu starostu obce Dunajská Lužná za Kresťanskodemokratické hnutie. A uspel nielen v prvých demokratických voľbách roku 1990, ale aj v ďalších štyroch! Funkciu starostu Dunajskej Lužnej tak vykonáva už takmer 20 rokov! V rokoch 2001 – 2005 bol poslancom Bratislavského samosprávneho kraja za okres Senec, v rámci ZMOS-u je členom rady regiónu Podunajsko. Ladislav Cingel nikdy nestratil kontakt s ro-

diskom svojich rodičov, naopak, vždy sa hrdo hlásil ku koreňom vlastného rodu. Počas detstva takmer pravidelne trávil prázdniny v Štefanovej u starých rodičov z matkovej strany. Aj preto mu kraj pod Rozsutcom tak prirástol k srdcu, aj preto spolu s rodinou a priateľmi nemôže chýbať na Jánošíkových či Cyrilometodských dňoch. Ako starosta Dunajskej Lužnej každý rok organizuje autobusový zájazd do Terchovej, aby aj jeho spoluobčania mali možnosť byť účastníkom folklórneho festivalu Jánošíkove dni. Ako sám hovorí, i takouto formou sa snaží udržiavať u svojich spoluobčanov dedičstvo našich otcov.

Čestné občianstvo Obce Terchová sa udeľuje tohtoročnému jubilantovi Ing. Ladislavovi Cingelovi za celoživotný prínos k propagácii našej obce a pestovaniu terchovského povedomia medzi rodákmi a ich potomkami na západnom, respektíve južnom Slovensku.

LADISLAV CINGEL

Folklorista a podnikateľ Ján Miho sa narodil 29. 3. 1949 v Terchovej. Jeho životné smerovanie osudovo poznačilo prostredie rodnej osady, kde sa v 50. a 60. rokoch minulého storočia ešte zachovali jedinečné autentické prejavy ľudovej tradície, najmä hudby. Ján Miho, po terchovsky Jano Miho, sa vždy hrdo hlásil k odkazu legendárnej Kvočkovskej muziky. Charakterizoval ju svojsky archaický interpretovaný štýl, veľké bezbrehé srdce a zdravý dedinský humor, v ktorom bola v kondenzovanej podobe sprítomnená storočná ľudská skúsenosť a pamäť kvočkovských muzikantov. Ten, kto videl nezabudnuteľný film režiséra Dušana Hanáka Obrazy starého sveta, vie, čo sa tým chcelo povedať a zdôrazniť.

Ján Miho sa postupom času zaradil medzi tých terchovských folkloristov, ktorí svoje vlastné videnie a vnímanie rodiska posunuli do širokých interpretačných významov a súvis-

lostí. V ich bezprostrednom rámci sa akosi zákonite a prirodzene stretávajú láska k Terchovej, rodine, príbuzným, tradíciám s úprimným kamarátstvom a prežitými huncútstvami. Nad všetkým ale majestátne dominuje úprimný vzťah k osvedčeným kresťanským pilierom, prostredníctvom ktorých sa terchovské srdce a terchovská duša rozozvučali, rozihrali a rozospievali v celej svojej neopakovateľnej kráse i rozmanitosti.

Cena Obce Terchová sa udeľuje Jánovi Mihovi pri príležitosti jeho životného jubilea za celoživotný prínos k rozvoju, propagácii i dokumentácii ľudového kultúrneho dedičstva rodiska. Zároveň s tým nemožno obísť ani významné jubilatove zásluhy v súvislosti s rozvojom terchovského futbalu, ako aj podporou mnohých kultúrnych, duchovných, športových a spoločenských podujatí.

JÁN MIHO

OBEC TERCHOVÁ

OCEŇOVALA

Filmový scenárista a režisér, etnograf a vysokoškolský pedagóg Martin Slivka sa narodil 1. 11. 1929 v Spišskom Štiavniku. Absolvoval štúdium réžie na FAMU v Prahe, etnografie a folkloristiky na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Od roku 1955 bol režisérom Štúdia krátkého filmu v Bratislave, od roku 1977 pôsobil ako pedagóg na VŠMU v Bratislave. Ide o jednu z najvýznamnejších osobností novodobej slovenskej kultúry. Vo svojej tvorbe sa zameriaval najmä na ľudovú kultúru, jej autentické formy a prejavy. V tomto ohľade sa stal priekopníkom takzvanej etnografickej línie slovenského dokumentarizmu. Z jeho mimoriadne bohatej filmárskej činnosti pripomenieme aspoň jedinečný cyklus o ľudovej kultúre, ktorý nakrútil v rokoch 1972 – 73. Išlo o umelecky unikátne dokumenty o najstarších remeslách, fašiangoch, výšivkách, obradovom divadle a podobne. Viaceré filmy Martina Slivku získali ocenenia na prestížnych domácich i medzinárodných festivaloch a prehliadkach. Film Odchádza človek (1968) zaradilo UNESCO v roku 1995 do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva.

Martin Slivka mal úprimný hlboký vzťah aj k Terchovej a ľudovej kultúre Jánošíkovho kraja, ktorý pravidelne navštevoval. Terchovské motívy a inšpirácie sa preto významne premietli do niekoľkých jeho diel. Osobitne však treba pripomenúť dva filmy, ktoré zásadným spôsobom reflektujú a najmä dokumentujú tunajší hudobný prejav a v širších súvislostiach i celú miestnu ľudovú kultúru a tradíciu; ide o filmy Terchovská muzika (1984) a Muchovci (1988). Plodný život a dielo Martina Slivku sa s definitívnou platnosťou uzavrelo 23. 9. 2002. O šesť rokov neskôr nakrútil o ňom režisér Martin Šulík film Muž, ktorý sadil stromy. V tejto snímke majú svoju významnú rolu aj Bratia Muchovci z Terchovej.

Cena Obce Terchová sa udeľuje profesorovi Martinovi Slivkovi im memoriám za výnimočný umelecký prínos k všestrannej propagácii a dokumentácii ľudovej kultúry a folklóru Jánošíkovho kraja. Aj takouto formou si chce naša obec uctiť a pripomenúť blížiac sa nedožitú 80. výročie narodenia tohto výnimočného umelca a vzácného človeka.

MARTIN SLIVKA

Dlhoročný riaditeľ Miestneho kultúrneho strediska Rudolf Patrnciak sa narodil 26. 2. 1959 v Terchovej. Pochádza zo známeho bačovského rodu, ktorý si vždy hrdo ctil, rozvíjal a propagoval ľudové tradície a kultúru rodného Jánošíkovho kraja. Na túto líniu kontinuálne nadviazal aj Rudolf Patrnciak, ktorý sa svojou dlhoročnou obetavou umeleckou, organizačnou a manažérskou činnosťou zaradil medzi najvýraznejšie osobnosti regionálnej kultúry v celonárodných, respektíve celoslovenských reláciách. Za všetky jeho mnohostranne aktivity pripomenieme nezastupiteľný podiel na profilovaní Jánošíkových dní, Cyrilometodských dní, ako i mnohých ďalších kultúrnych, duchovných, športových a iných spoločenských podujatí, ktoré sa konajú na území obce. Nemožno obísť ani Patrnciakove neoceniteľné zásluhy v súvislosti s vytváraním pod-

mienok pre tunajších začínajúcich umelcov, ďalej pôsobenie v svetoznámej muzike Bratov Muchovcov, vydávanie novin Terchová, knižných publikácií, dlhodobú spoluprácu s rozhlasom a televíziou, a tak ďalej a tak ďalej. Práve vďaka jeho neutechajúcej energii, tvorivosti, nápadom, kontaktom, otvorenosti a schopnosti viesť zmysluplný dialóg sa Terchová stala výnimočným kultúrnym fenoménom, ktorý už dávno prekonal obmedzenia a stereotypy slovenských chotárov.

Pri príležitosti významného životného jubilea – 50. rokov –, sa udeľuje Rudolfovi Patrnciakovi Cena Obce Terchová za dlhoročný všestraný prínos ku komplexnému kultúrnemu, duchovnému a spoločenskému rozvoju Jánošíkovho kraja, ako aj k celoživotnej propagácii našej ľudovej kultúry a folklóru v domacom i medzinárodnom kontexte.

RUDOLF PATRNCIAK

VIANOCE NAŠICH DNÍ

Hľa, je tu december s čoraz kratšími dňami, so sivastým svetlom, ktoré sľubuje, že reľaz krásnych sviatkov vianočných sa blíži.

Vianočné sviatky, ktoré sa tak citlivo dotýkajú každého z nás, sú sviatkami rodiny, pokoja, úcty, lásky, porozumenia a zároveň príležitosťou nájsť si viac času jeden pre druhého. Tieto sviatky sa už celé stáročia svätia doma. Pri slávnostne prestretom stole, pri žiarivých svetlách sviečok a lákavej vône vianočného jedla a pečiva sa stretáva, podľa možnosti, celá rodina. Aj keď dnes veľa mladších ľudí, ktorí na to majú, mení tieto tradície... Mnohí z nich si chcú užiť sviatky po svojom. Nasadnú do dopravných prostriedkov a idú tráviť Vianoce niekde úplne od domova, od svojich najbližších. Vytvárajú tak inú tradíciu Vianoc, nové spôsoby ich oslavy. Nedá sa ale zabudnúť na autentický vianočný čas, na zvyky zaužívané po celé generácie v rodinách, ktoré nás formovali už od útleho detstva. Preto, vážme si tie krásne sviatočné chvíle v kruhu rodiny, lebo je ich v našej hektickej dobe čoraz menej. Vážme si ich nebeské svetlo, lásku a krásu.

Všetkým vám úprimne želám krásne a požehnané vianočné sviatky, a do nového roku dobré zdravie a úspechy.

Oľga CHUDOVSKÁ

ČO-TO O MEDOVINE

Naši predkovia boli presvedčení, že medovina je schopná liečiť rôzne choroby. A aj keď my už nie sme natoľko presvedčení o jej liečivých účinkoch, zaručene platí, že práve medovina sa ponúka ako vhodný nápoj na slávnostné chvíle, akými Vianoce či oslavy Nového roku bezpochyby sú.

Tak teda: Na zdravie s medovinou! Hoci medovinu dostať kúpiť v špeciálnych obchodoch s medom, hotovú medovinu si môžeme pripraviť aj sami doma, podľa starého osvedčeného receptu.

Postup: Na prípravu medoviny je vhodný akýkoľvek med. Na jeden diel (1 kg) medu dáme 5 l vody. Vodu s medom varíme dotedy, kým sa pení; penu treba z povrchu zbierať. Keď už na povrchu nie je nijaká pena, do roztoku zavaríme z gazy vrecúško s koreninami – škoricu celú (nie mletú), pokrúpanú pomarančovú kôru s muškátovým kvetom, trochu šafranu, d'umbiera (zázvor) a čierneho korenia. Chvíľu ešte všetko povaríme, následne uvarenú tekutinu precedíme a necháme vychladnúť. Potom ju nalejeme do väčšej sklenenej nádoby, vložíme späť vrecúško s koreninami a necháme vykvasiť takým spôsobom, ako víno, čiže 3 až 5 týždňov. Po vykvasení vrecúško s koreninami vyberieme a medovinu uzatvoríme do fľaš. Necháme odležať. Čím je medovina staršia, tým je lepšia.

NAMIESTO OPEKANCOV S MAKOM SI MÔŽEME PRIPRAVIŤ KOMI-NÁRSKE GULKY

Suroviny (pre 5 osôb): 250, g jemného tvarohu, 2 lyžice práškového cukru, 300 g polohrubej múky, 1 lyžica mlieka alebo bieleho jogurtu, 1 prášku do pečiva, 1 vajce, štipka soli, trochu postrúhanej citrónovej kôry, voda na varenie.

Plnka: 1 fľaša kompótových alebo čerešní bez nálevu, prípadne slivkový lekvár.

Posýpka: Mletý mak s cukrom, roztopené maslo (podľa potreby na poliatie), 2 lyžice medu.

Postup: Z uvedených surovín pripravíme cesto, ktoré na pol hodiny dáme do chladničky. Potom cesto rozvalkáme na plát o hrúbke 4 mm a vykrajujeme kolieska s priemerom 5 cm. Do stredu kolieska kladieme čerešňu a vytvarujeme guľky, ktoré varíme vo vriacej vode 5 – 6 minút. Uvarené guľky z vody vyberieme na misu a posypeme polovicou maku s cukrom.

Pri servírovaní guľky polejeme horúcim roztopeným maslom, do ktorého sme pridali med, a povrchu ešte posypeme makom.

VIANOČNÁ KAPUSTNICA S RYŽOU

Suroviny (pre 10 osôb): 250 g kyslej kapusty, 1000 g bravčového pliecka, 2 ks masox, 500 g údenej klobásky, 1 veľká cibuľa, 3-5 strúčikov cesnaku, za hrst sušených húb, 2-3 ks bobkového listu, celé aj mleté korenie, mletá sladká paprika, soľ, rasca, bravčová masť, 1 šľahačková smotana, 2 lyžice polohrubej múky, voda podľa potreby, 3 balenia (100 g) ryže.

Postup: Očistenú cibuľu pokrájame a podusíme na masť. Pridáme očistené, na kocky pokrúpané mäso, roztláčený cesnak, červenú papriku, premiešame, pridáme huby, posolíme, podlejeme vodou a spolu trocha podusíme. Keď je mäso polomäkké, pridáme kyslú kapustu, bobkový list, masox, rascu, korenie, na kolieska pokrúpanú klobásku, dolejeme vodu a všetko spolu povaríme do mäkka. Nakoniec kapustnicu zahustíme tak, že múku rozmiešame so smotanou, pridáme do kapustnice a krátko povaríme. Kapustnicu ešte podľa potreby dochutíme. Balenia s ryžou opláchneme vlažnou vodou a uvaríme vo vriacej vode. Keď je ryža uvarená, vysypeme ju zvlášť do misy. Kapustnicu podávame do taniera, pričom do stredu pridáme kôpku ryže.

RYBACIA POLIEVKA SO ZELENINOU A OPEKANÝM SENDVIČOM

Suroviny (pre 5 osôb): 1-2 cibule, kúsok póru, 2 paradajky, 2 strúčiky cesnaku, 3-4 lyžice olivového oleja, šťava z 1 citróna, 1,5 l vody, 500 g rybieho filé, ples obrezky a hlava, 1 mrkva, 1 bobkový list, soľ, mleté korenie, 5 guľôčok celého čierneho korenia, 1 zelenej papriky, petržlenová sekaná vňať, 1 malá lyžička kari korenia.

Vložka do polievky: 5 okruštekov sendviča pokrúpaného na drobné kocky a opraženého na olivovom oleji.

Postup: Očistenú a pokrúpanú cibuľu orestujeme na olivovom oleji. Keď cibuľa začne žltnúť, pridáme očistený pokrúpaný pór, očistenú pokrúpanú mrkvu, paradajky, papriku a všetko spolu prerestujeme. Ďalej dolejeme vodu, pridáme očistené rybie mäso, cesnak, šťavu z citróna, bobkový list, soľ, korenie a necháme na miernom ohni variť asi 30 minút. Po uvarení mäso vyberieme zvlášť na tanier. Polievku prelejeme cez cedidlo a taktiež prepasirujeme aj uvarenú zeleninu. K prepasírovanej polievke pridáme rybie mäso obraté od kostí. Polievku nahrejeme, pridáme kari korenie a petržlenovú vňať. Pri servírovaní do taniera položíme 1 lyžicu opečeného sendviča a prelejeme horúcou polievkou.

ZEMIAKOVÝ ŠALÁT S VIACERÝMI FARBAMI

Suroviny (pre 6 osôb): 1 kg uvarených a od šupky očistených zemiakov, 1 menší očistený a uvarený zeler, 1 malá konzerva (200 g) zaváraných šampiňónov, 3-4 kyslé uhorky, 3 natvrdo uvarené a ošúpané vajíčka, 150 g šunky, 1 fľaška nakladaného hrášku s mrkvou, 1 väčšia fľaška

majonézy, 1 pochúľková smotana, trocha horčice, soľ, ocot, cukor, 2 cibule, 1 pór, 1 hlávkový šalát, mleté korenie a 1-2 lyžičky kari korenia.

Postup: Zemiaky pokrájame do misy cez mriežkové koliesko. Zeler taktiež pokrájame na drobné kocky, vajíčka pokrájame na osminky, šunku nakrájame na drobné rezančeky, pridáme hrášok s mrkvou bez nálevu. Ďalej pridáme na tenké listy nakrájanú cibuľu, soľ, horčicu, korenie, ocot, cukor, majonézu a smotanu. Všetko spolu premiešame a ešte prípadne dochutíme. Polovicu šalátu odložíme, zmiešame s kari korením, a tak dostaneme takmer pomarančovú farbu šalátu. Šalátové listy si umyjeme a jednotlivito rozdelíme. Očistený pór pokrájame na prstence. Zemiakový šalát podávame na tanieri, ozdobenom šalátovým listom, a kladieme naberačkou kôpku bieleho i farebného šalátu. Kôpky šalátu posypeme prstencami z póru. Šalát môžeme podávať ku všetkým vyprázaným rybám i pečeným mäsom alebo hydine.

PEČENÁ HUS ALEBO MORKA PLNENÁ ŠŤAVNATOU PLNKOU

Suroviny: 3000 g - 3500 g hus, 500 g mletého mäsa, 200 g údenej slaniny, 3 jablka, 2 cibule, 1 vajíčko, 150 g husacej pečienky, soľ, mleté čierne korenie, 1 lyžička mletej sladkej papriky, olej, trocha nastrúhaného muškátového orecha, 1 por, 1 mrkva, 3 na kocky pokrúpané žemle a opražené na oleji, 1 balíček grilovacieho korenia.

Postup: Očistenú hus zvnútra i zvonku posolíme, poolejujeme a potrieme grilovacím korením. Hus odložíme bokom a pripravíme si plnku. Do nádoby vložíme mleté mäso. Slaninu pokrájame a rozpražíme na oleji, spolu aj s očistenou a pokrúpanou cibuľou a pokrúpanou husacou pečienkou. Keď je toto všetko orestované, pridáme to k mletému mäsu. Ďalej tam pridáme vajíčko, soľ, korenie, mletú papriku, muškátový orech a opražené žemle. Všetko spolu premiešame a podľa potreby ochutíme. Touto plnkou naplníme hus a niťou zašijeme. Na vymastený pekáč položíme hus, pór a mrkvu očistíme, pokrájame na obdĺžniky, ktorými v pekáči obložíme po bokoch hus. Jabĺčka očistíme, prekrojíme, jaderník vyberieme a tiež rozložíme po okrajoch husi. Hus prikryjeme a pečieme vo vyhriatej rúre na 180 – 200 °C približne dve hodiny. Počas pečenia hus otáčame a polievame výpekcom. Ak je výpeku málo, pridáme 2 dcl vody. Upečenú hus porciujeme aj s plnkou. Výpek so zeleninou prepasirujeme a pri servírovaní mierne prelejeme porcie mäsa. Ako príloha sa hodí zemiakový šalát alebo zemiakové placky s kyslou uhorkou, prípadne zemiaková kaša.

MEDOVNÍKOVÉ STROMČEKY PRE DETI

Suroviny: 500 g hladkej múky, 120 g roztopeného Palmarinu, postrúhaná citrónová kôra z 1 citróna, 1 balíček medovníkového korenia, 2 vajíčka, 2 lyžice roztopeného medu, 1 lyžička sódy bikarbóny, 150 g mletého cukru.

Ozdoba: 1 bielok, 1 vanilkový cukor, trochu kokosovej múčky, lekvár. **Postup:** Z uvedených surovín vypracujeme cesto, ktoré rozvalkáme na plát o hrúbke 3 – 4 mm. Z cesta vykrajujeme tri druhy hviezdčiek, podľa veľkosti (od najväčších po najmenšie). Každý druh hviezdčiek musí mať rovnaký počet. Hviezdčky pečieme vo vyhriatej rúre na 190 °C 6 až 8 minút. Upečené hviezdčky necháme vychladnúť. Teraz hviezdčky lepíme lekvárom tak, že prvú potrieme, aby zapadala medzi dva cípy. Na to nalepíme rovnakým spôsobom, aj najmenšiu hviezdčku. Kokosovú múčku zmiešame s vanilkovým cukrom, stromčeky potrieme dobré vyšľahaným bielkom a posypeme kokosom.

Poznámka: Pri lepení hviezdčiek postupujeme 1/3 šikmým spôsobom.

ČOKOLÁDOVO-ORIEŠKOVÁ VIANOČNÁ TORTA

Suroviny: 6 bielkov, 225 g práškového cukru, 225 g mletých orechov, 1 balíčka prášku do pečiva, 2 lyžice hrubej múky, 3 – 4 lyžice mlieka.

Plnka: 6 žltkov, 3 lyžice kakaa, 1 vanilkový cukor, 150 g práškového cukru, 3 lyžice vody (alebo kávy bez kofeínu), 250 g masla.

Na ozdobu: 200 g bielej čokolády, 50 g stuženého tuku, 100 g mletých orechov.

Postup: Bielky s cukrom vyšľaháme na tuhý sneh a za stáleho miešania pridáme orechy, múku, mlieko a prášok do pečiva. Tortovú formu vymastíme, vysypeme múkou, nelejeme do nej tortovú hmotu a upečieme v mierne vyhriatej rúre do zlatista. Po upečení ešte vlažný korpus prerežeme na dve časti. Medzi tým si pripravíme plnku. Žltky, kakao, cukor, vanilkový cukor a vodu vyšľaháme vo vodnom kúpeli do zhutnutia. Potom postupne primiešame zmäknuté maslo. Polovicu krému natrieme na korpus, priložíme druhú časť korpusu, zostatkom krému potrieme boky a povrch torty. Boky obsypeme mletými orechmi. Bielu čokoládu s tukom rozpustíme a rozlejeme ju po doske, na ktorú dáme pergamenový papier a necháme stuhnúť. Zo stuhnutej čokolády vykrajujeme formičkou hviezdy a kométy, ktorými potom ozdobíme povrch torty.

NOVOROČNÉ MENU, KTORÉ POZDVIHNE GAZDINKU

Predjedlo: Paradajka plnená lososovou penou (alebo podľa možnosti aj tvarohovou penou).

Suroviny: Koľko bude na obed hostí, toľko paradajok aj zelených šalátových listov, 1 malá fľaška lososa, 1 osminka masla, 1 malá majonéza, soľ, korenie mleté, trochu zeleného hrášku (bez nálevu) alebo môžu byť aj olivy.

Postup: Losos, maslo, majonézu rozmixujeme, dochutíme mletým korením a soľou. Očistené paradajky prerežeme v strede na križ, vyberieme dužinu, rozmixovanú penu dáme do cukrárenského vrecúška a plníme rozrezané paradajky. Očistený šalát (1 list) dáme na dezertný tanier, na šalát uložíme plnenú paradajku, ktorá vyzerá ako ruža, a do stredu na penu položíme buď hrášok, alebo olivu. K predjedlu môžeme ešte podávať kúsok sendviča alebo rez z celozrnného pečiva.

Poznámka: Ak sa rozhodnete pre tvarohovú penu, postup je podobný ako aj pri lososovej pene.

DEZERT – Novoročný poobedňajší úsmev

Dezert pre dámy: Kávu zmiešame s trochou mletej škorice, zalejeme vriacou vodou, pridáme 1 lyžicu rumu, pohár doplníme šľahačkou a ozdobíme strúhanou čokoládou.

Dezert pre pánov: Do pohára nalejeme brandy, pridáme kávový likér, spolu premiešame a doplníme šľahačkou.

Dezert pre deti: Do pohára nalejeme čokoládové mlieko, doplníme šľahačkou a ponoríme doň kocku ľadu. Povrch šľahačky môžeme ozdobiť kvapkou farebného sirupu.

Dobrú chuť vám praje Oľga CHUDOVSKÁ

Osudové volanie (Venované Tiborovi Mahútovi)

Vidíme a cítime to všade vokol. Stereotypná každodennosť nám s neúnavnou zotváračnosťou servíruje produkty chladného rozumu a vykalkulovaného efektu, triumf dokonalosti ľudského tela, rekordy v objemoch, rýchlosti, presnosti... Až zrazu citlivý človek zatúži po niečom nekomplikovanom, nedotknutom, čírom a krásnom. Prastaré pokusy uniknúť z virvaru a chaosu mestskej zóny do lona podmanivej prírody majú svoje paralely aj v umení.

Tvorba všestranného ľudového umelca Tibora Mahúta výrazne evokuje osudový vzťah k magickej prírode, ľudovej tradícii a kreatívnemu človeku ako subjektu nášho ľudového, kultúrneho a v neposlednom rade národného dedičstva. Nefalšovaná úprimná emócia sa harmonicky premieta do zdanlivo jednoduchých tvarov, ktoré však pri pozornejšom pozorovaní, skúmaní a uvažovaní nadobúdajú nové interpretačné významy a tajomne skrytú vnútornú silu autentického výpovede. Osudové volanie dreva, kože, ale aj ľudovej hudby, spevu a tanca sa v prípade Tibora Mahúta dostalo

do polohy pôsobivej osobnostnej výpovede, presahujúcej rámec individuálneho i územného obmedzenia či stereotypu. Z iného uhla pohľadu platí, že Mahútov poctivo uplatňovaný realizmus sa neobmedzuje len na zdôrazňovanie praktickej, úžitkovej stránky svojich diel. Zreteľne z nich cítiť aj silný citový výraz, expresívnu skratku, odklony od reality, metaforu, poetické asociácie a najmä snahu po načrtnutí príbehu. Širší obsahový, tematický aj materiálový arzenál tak v rozmanitých podobách reflektuje nezameniteľnosť autorskej výpovede, povahy a deja, v ktorom sa artefakty slobodne a neštylizovane pohybujú. Jednotlivé súčasti naznačeného príbehu i deja prijali dobrovoľne svoje poslanie, povahu aj fatalitu. Harmónia, pokoj, radosť, empatia, láskavosť predstavujú leitmotív tohto Mahútovho sveta. Súčasnosť si podáva ruku s nadčasovosťou, materiálne sa prirodzene prepája s duchovnom a odkaz tvorivého potenciálu umelca a jeho života sa bez veľkých slov a gest vpisuje po častiach do dedičstva otcovizne. O to viac,

že Tibor Mahút netvorí programovo pre rôzne galérie a múzeá, ale z dôvodu naplnenia vlastnej vnútornej potreby a radosť z tvorby a tvorivého procesu.

Výstava Tibora Mahúta Bačovské pastorále je oveľa viac ako len sprievodné podujatie Jánošíkových dní. Úprimnosť a hĺbka širokospektrálnej autorskej výpovede umelcovho diela významovo posúva jeho vnímanie do naliehavého volania po uplatnení viery, estetiky, dobra a ľudskej spolupatričnosti v našom každodennom živote. Pre niekoho sú to možno frázy a ošuchané slová, ale poctiví nositelia tradície dobre vedia, že autentický ľudský osud sa vždy meral a bude merať práve týmito hodnotami a ich úprimným rozvíjaním.

Peter CABADAJ

Poznámka – Uverejnený text odznel na vernisáži autorskej výstavy Ľudového umelca a folkloristu Tibora Mahúta (30. 7. 2009). Výstava Bačovské pastorále, ktorá bola programovou súčasťou 47. ročníka Jánošíkových dní, sa konala v Makovického dome v Žiline (Krajské kultúrne stredisko).

Jozef Kováčik, kňaz a hovorca Konferencie biskupov Slovenska (KBS), človek, cez ktorého prúdia do médií výstupy z rokovaní našich biskupov. Zároveň s tým je aj za mnohými kresťanskými mediálnymi projektmi, ktoré sa snažia informovať o živote Cirkvi na Slovensku i formovať kultúru spoločnosti. Fundovane a kultivovane prezentované informácie dávajú tušiť, že ide o človeka rozhladeného, vnímajúceho súvislosti doby, a tiež so zmyslom pre humor. Z času na čas sa ukáže aj v Terchovej na niektorom z podujatí, respektíve na krátkom výlete do tunajších hôr, čo naznačuje jeho osobný vzťah k Terchovej a Terchovcom. O tom a mnohých ďalších témach sa porozprávame v nasledujúcom rozhovore.

TERCHOVÁ: Na úvod nášho rozhovoru prijmite gratuláciu k opätovnému zvoleniu do funkcie hovorcu KBS.

Jozef Kováčik: Ďakujem pekne, moje volebné obdobie je 3 roky. Takže, začínam druhé... Vďaka dôvere otcov biskupov.

TERCHOVÁ: Skúste našim čitateľom priblížiť obsah Vašej práce a jej aktuálne výzvy.

Jozef Kováčik: Hovorca je vlastne mostom medzi inštitúciou, ktorú zastupuje, a médiami. Je teda potrebné, aby som dobre poznal KBS a zároveň profesionálne potreby novinárov. Zároveň vediem aj Tlačovú kanceláriu KBS, som tajomníkom Rady KBS pre médiá a zastupujem KBS v správnej rade TV LUX. Takže je to všetko o vzťahu KBS a sveta médií.

TERCHOVÁ: Súčasná doba prinášajúca záplavu všakovakých informácií, často ovplyvňujúcich aj „mentálne zdravie“ človeka, si vyžaduje zrejme ich zásadnejšiu selekciu. Ako by sa mal v tejto informačnej spleti orientovať človek kresťan?

Jozef Kováčik: Hlavne nestratiť veľký Boží dar – zdravý rozum. Vedieť si spočítať, že 2 plus 2 sú štyri, a nie dva ani päť... Niekedy sa ľahko necháme dobehnúť a sami argumentujeme tým, že to musí byť pravdivé, nakoľko to bolo v televízii. Je potrebné vedieť rozlišovať a triediť. Média sú dnes nástrojom tvrdého biznisu veľkých finančných skupín. A to, o čom nás chcú presvedčiť, že sekulárne je to najsprávnejšie, nás musí naučiť skutočnosť, že sekulárne nie je nezávislé. Ide o ideológiu, ktorá je zameraná voči všetkému, čo je náboženské. Na druhej strane si ako kresťania musíme byť vedomí toho, že ak budeme žiť podľa svedomia, budeme vždy znakom protirečenia. Takže istý druh médií nás chváľť nikdy nebude...

TERCHOVÁ: Prelaďme na inú tému. Už som spomínal Váš vzťah k Terchovej. Dokonca som čítal v Katolíckych novinách (č. 5/2009), ako ste ju popri svojej rodnej obci, Vatikáne, Betleheme, Jeruzaleme, Mont Martri a ľudskom srdci zaradili medzi Vašich sedem divov sveta. Terchovcom ste tým „pomastili brucho“, preto si to žiada širší komentár.

Jozef Kováčik: Terchovú mám rád. Ako malého chlapca ma tam na Jánošíkove dni zobrali rodičia; vtedy sme ešte bývali vo Veľkom Rovnom. Potom sme sa museli presťahovať na Záhorie, no vzťah k Terchovej pretrval. Po otcovi mi zostala stará chalupa neďaleko Terchovej, kam často chodím; buď sám sa utiahnuť a načerpať sil, alebo s mladými z farnosti, kde som pôsobil. Som rád, že v lete mal, aj vďaka ústretovosti viacerých z Terchovej, možnosť zažiť naposledy Jánošíkove dni i otec, ktorý už vtedy zomieral na rakovinu. Veľmi sa tomu tešil a ja spolu s ním.

TERCHOVÁ: Keď sme si telefonicky dohodovali tento rozhovor, tak ste bolívi Ríme a chystali ste sa do Kanady. Navštívili ste rôzne krajiny sveta. Skúste nám priblížiť niektoré „čriepky zážitkov“ zo sveta iných kultúr, ktoré Vás osobitne zaujali?

Jozef Kováčik: Ako hovorcu ma vietor zavial naozaj do celého sveta. Uvedomujem si potrebu medzinárodných kontaktov a spolupráce. V Ríme som bol na stretnutí hovorcov Európy. Som rád, že budúci rok sa stretneme na Slovensku. V USA a Kanade som navštívil partnerskú katolícku televíziu v Toronte Salt & Light, ktorá vznikla ako ovocie Svetového stretnutia mládeže s Jánom Pavlom II. A pokiaľ

ide o New York, tam som zas navštívil pátra Toroka, rodáka zo Žiliny, ktorý je v zámorí uznávaným filmovým tvorcom.

TERCHOVÁ: Známy je tiež Váš kladný vzťah k športu. Ste fanúšik dobrého hokeja, futbalu, turistiky. Nájdete si čas na šport? Čo hovoríte na postup našich futbalistov na záverečný turnaj MS do Južnej Afriky?

Jozef Kováčik: Z postupu na MS sa teším, a to i preto, že medzi reprezentantami je môj bývalý farník Miro Karhan zo Šulekova a priateľ Marek Čech. Za vieru sa nehanbia. Takže, nech sa im darí aj v Afrike. Počas návštevy USA a Kanady som mal možnosť navštíviť ako novinár zápasy NHL a NBA. Je zážitok vidieť, ako celá organizácia skvele pracuje. A navyše – vážia si fanúšikov i novinárov!

TERCHOVÁ: Počul som i čítal od Vás zo pár vtipov. Prihod'te dva, tri aj pre našich čitateľov...

Jozef Kováčik: Bavia sa dvaja teológovia: „Počul si, že našli Ježišov hrob? A vraj v ňom boli aj jeho kosti...“ Druhý sa zamyslí a hovorí: „Tak on predsa existoval?“...

TERCHOVÁ: Blížia sa Vianoce, krásny čas, keď azda všetci omladneme myšlienkami na detstvo, prežívaním radosť z narodenia Ježiška – Božieho Syna. Poodhaľte niečo z Vášho prežívania Vianoc a ich posolstva.

Jozef Kováčik: Doteraz som mal vždy milosť prežiť aspoň chvíľu Štedrého večera v kruhu najbližších. Tento rok to bude prvý raz bez otca, ktorý, verím, ich už bude sláviť u Nebeského Otca. Takže budú tak trochu smutné, ale naplnené nádejou. Nádej nie je obyčajný optimizmus, keď si myslíme, že Boh je plničom našich predstáv a želaní. Nádej nám dáva silu aj vtedy, keď sa s nami život práve nehrá. Tak ako s malým Ježiškom v maštali...

TERCHOVÁ: Dúfam, že i v budúcom roku sa stretneme u nás v Terchovej. Na ktorý termín objednáme obľúbenú žinčicu?

Jozef Kováčik: Verím, že Jánošíkove dni nevynechám.

TERCHOVÁ: Ďakujem za rozhovor a želám v mene našej redakcie i čitateľov pozhnané Vianoce i celý nový rok 2010.

Jozef Kováčik: Ďakujem a hojnosť Božieho požehnanja prajem zo srdca všetkým v Terchovej a tým, ktorí ju nosia v srdci.

Pripravil Marián ZAJAC

O SERŽANTOVI MICHALOVI STRANKOVI

90. výročie narodenia slávneho vojaka

Narodil sa 10. 11. 1919 v Jarabine pri Starej Ľubovni, zomrel 1. 3. 1945 na ostrove Iwo Jima v Japonsku (pochovaný je na sveztoznámom Národnom cintoríne v Arlingtone). Žil v Conemaugh (uholná oblasť v strednej Pensylvánii), kde sa jeho rodičia v roku 1922 vystažovali za prácou. Základnú a strednú školu navštevoval vo Frankline, v októbri 1939 sa ako dobrovoľník prihlásil do armády USA. Stal sa jedným z najslávnejších vojakov počas II. svetovej vojny a jeho meno obletelo celý svet.

Pred vyše 60 rokmi mladý fotograf agentúry Associated Press Joe Rosenthal zachytil na svojej snímke bojovú akciu, ktorá sa stala symbolom vystupňovaného úsilia o víťazné ukončenie II. svetovej vojny v Pacifiku. Táto fotografia s názvom Vztyčenie zástavy je jednou z najslávnejších i najznámejších snímok, reflektujúcich vojnovú akciu spojencov.

Vyšla v miliónových nákladoch na amerických poštových známkach, pričom bola zvečnená aj na najväčšom svetovom bronzovom súsoší – na vojnovom Pamätníku americkej námornej pechoty na pahorku nad Washingtonom. Medzi 6 vojakmi, ktorí sa podieľali na spomínanom akte vztyčovania zástavy, bol i čatár (seržant) námornej pechoty USA Michal (Michael) Strank (Strenk). Ako najstaršieho ho druhovia priateľsky oslovovali „Old man“... Prezident F. D. Roosevelt vydal vzápätí rozkaz, aby títo šiesti vojaci boli identifikovaní a ihneď prevelení do Spojených štátov; veril, že bezpečný návrat hrdinov bude mať doma obrovský mobilizujúci vplyv na zvýšenie národného povedomia i bojovej morálky v mimoriadne zložitých vojnových časoch. M. Strank sa však, žiaľ, nevrátil. Pri útoku na japonské pozície ho v severnej časti ostrova Iwo Jima 1. marca 1945 zasiahla delostrelecká paľba nepriateľa. Spolu s ním zahynuli v boji aj jeho dvaja druhovia. (Fotograf J. Rosenthal získal za svoju fotografiu Vztyčenie zástavy najpreslávnejšie novinárske ocenenie – Pulitzerovu

cenu. Jedným z hlavných dôvodov, prečo sa táto snímka stala najslávnejším americkým fotodokumentom z čias II. svetovej vojny, bola zrejme skutočnosť, že je reálnym obrazom textu hymny USA. V texte sa hovorí o nočnom vztyčení vlajky na bojisku počas zúriacej bitky. Na druhý deň ráno, počas neutíchajúcich výbuchov bômb a rakiet, zástava ešte stále veje nad bojiskom...)

Vojnová stratégia spojencov diktovala, aby sa ostrov Iwo Jima dostal pod ich kontrolu za každú cenu. Bombardovacie lietadlá B-29 podnikali nálety na Japonsko už od novembra 1944, žiadané výsledky sa však nedostavili. Problémom bol práve malý japonský ostrov sopečného pôvodu Iwo Jima (v preklade Sirový ostrov) o rozmeroch 7,5 x 4 kilometre. Ostrov sa nachádzal uprostred vzdušnej cesty medzi americkou základňou na ostrove Saipan a hlavným mestom Tokio. Radarová stanica na ostrove poskytovala japonskej obrane už dve hodiny vopred výstrahu pred blížiacom sa náletom. Navyše, mohutné americké lietadlá B-29, ktoré pre veľkú vzdialenosť nemohli sprevádzať stíhačky, boli vystavené útokom nepriateľských lietadiel z dvoch letísk na Iwo Jima. B-29 teda museli lietať vyššie a s menším nákladom bômb. Velenie amerických obranných síl sa preto rozhodlo ostrov Iwo Jima obsadiť a vybudovať na ňom väčšiu leteckú základňu. Dobytie tohto územia, vzdialeného zhruba 1050 kilometrov od Tokia, malo mať aj výrazné psychologické účinky na japonské obyvateľstvo, pretože spomínaný ostrov predstavoval vstupnú bránu do krajiny vychádzajúceho slnka.

Boje o ostrov si vyžiadali vyše 22 tisíc mŕtvych japonských vojakov, americká strana mala 6140 padlých a takmer 18 tisíc ranených príslušníkov svojich ozbrojených síl. Na operáciách 5. zboru generála Harryho Schmidta sa zúčastnili tri divízie americkej námornej pechoty; išlo o vôbec najväčšiu koncentráciu vojenských síl námornej pechoty, nasadených do jedinej akcie! Počas bojov o Iwo Jima

veliteľ námornej pechoty USA admirál Nimitz charakterizoval výkon amerických vojakov slovami: „Neobyčajná udatnosť bola bežnou cnosťou.“ Tieto slová sú vyryté na žulovom podstavci pamätníka Vztyčenie zástavy v Arlingtone.

M. Strank sa na Iwo Jime vylodil 19. 2. 1945 a po dobytí vrchu Suribachi postupoval so svojou jednotkou do severnej časti ostrova. Ako sme už spomenuli na inom mieste, zahynul pri útoku na japonské opevnenia. Pochovali ho na cintoríne 5. divízie. Strankove telesné pozostatky boli 13. 1. 1949 uložené na Národnom cintoríne v Arlingtone, do hrobu číslo 7179. „Narodil sa v Jarabine neďaleko Starej Ľubovne, hral na francúzskom rohu, spieval rusínske piesne, padol na japonskom ostrove, pochovaný je na najslávnejšom americkom cintoríne a od roku 2000 je po ňom pomenovaný vojenský útvar v Bardejove...“ (Emil Semanco, 2000).

Hrdinstvo a statočnosť seržanta M. Stranka bolo ocenené viacerými prestížnymi americkými vojenskými vyznamenaniami a medailami (Purple Heart, Presidential Unit Citation, American Defense Service Medal, American Area Campaign Medal, Asiatic-Pacific Area Campaign Medal with Four Stars, World War II. Victory Medal...).

V roku 2006 nakrútil svetoznámy herec a režisér Clint Eastwood podľa knihy Jamesa Bradleyho film *Flags of our Fathers* (Zástavy našich otcov; postavu M. Stranka stvárnil Barry Pepper). Snímka tak po 60 rokoch oživila legendárnu bitku o ostrov Iwo Jima, v ktorej sa preslávil aj Slováčok. Film ale nehovorí o etnickom pôvode hrdinských vojakov, pretože oficiálna Amerika nezdôrazňuje národnosť svojich slávnych mužov a žien. Preto je len na nich, či sa vo veľkom americkom multietnickom spoločenstve sami verejne prihlásia k svojim koreňom. Michalovi Strankovi to osud, žiaľ, nedoprial.

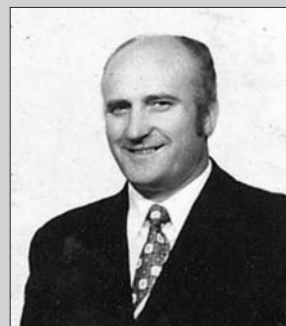
Peter CABADAJ

SPOMIENKA

Osud už nevráti, čo navždy nám vzal.
Len jedno vždy vráti – spomienky a v srdci žiaľ.
Hviezdy pre vás prestali svietiť a slnko hriať,
ale my, čo sme vás milovali,
budeme navždy s láskou spomínať.

Dňa 26. 10. 2009 sme si pripomenuli 2. výročie smrti nášho syna, brata, uja, strýka, krstného syna, synovca a švagra Ľuboša REHTORÍKA. S láskou a úctou spomína mama, brat Miloš, sestra Danka s rodinami a ostatná rodina.

Dňa 29. 10. 2009 sme si pripomenuli 6. výročie smrti nášho drahého manžela, ocka, starého ocka, svokra, brata a švagra Františka REHTORÍKA. S láskou a úctou spomínajú manželka, syn Miloš, dcéra Danka s rodinami a ostatná rodina.

Dňa 3. 11. 2009 sme si pripomenuli 2. výročie smrti nášho drahého manžela, ocka, starého ocka, brata, svokra, švagra a kamaráta Viktora REHTORÍKA z Kysuckého Nového Mesta, rodáka z Terchovej. S láskou a úctou spomínajú manželka Valika, synovia Viktor, Vladimír a dcéra Zuzanka s rodinami.

Kto ste ich poznali, venujte im spomienku spolu s nami.

Podakovanie

Ďakujem všetkým, ktorí sa prišli na cintorín v Terchovej rozlúčiť s rodákom zo Štefanovej doc. Ing. Miroslavom MURÁŇOM, CSc. Za priebeh dôstojnej rozlúčky ďakujem najmä miestnej farnosti, rodine Zajacovcov a Porubčanských.

JUDr. Hana Muráňová manželka

NAPÍSAĽI, POVEDALI O VRÁTNEJ

... až tadiaľ pôjdete okolo hučiacich vodopádov, a až sa potom pred vami otvorí Vrátna, pocítite, že ste vkročili do ríše krásy, ticha a mieru hôr. Krásy skromne čakajúcej na málo tých, čo jej rozumejú ...

Karol SKŘIPSKÝ, majiteľ Horského hotela v Štefanovej (1937)

Požehnaný kraj, krásou oplývajúci, požehnaný každý, kto tú krásu uzrie ...

Jozef WEIDER, majiteľ pôvodnej Chaty pod Rozsutcom, v knižke *Päť rokov chatárom* (1938)

Skvostom tejto krajiny scenérie, miestom, kde osobitný charakter rozorvaných divých brál a vôd, zarámovaných mäkkosťou trávnatých hrebeňov, vystupuje najtypickejšie, je Vrátna ...

Milan ŠARADIN, iniciátor výstavby a dlhoročný náčelník sedačkového výťahu Vrátna – Chleby, v obrazovej publikácii *Vrátna* (1950)

... najkrajšiu dovolenku sme strávili vo Vrátnej ...

Dana a Emil ZÁTOPKOVCI v knihe *V klincovkách a s oštepom* (1960)

Veľký Rozsutec je najznámejší a vzhľadom najkrajší vrchol Malej Fatry a na Slovensku ...

Dr. Vladimír ADAMEC v knižke *Slovensko – 69 vyhládkových vrchov* (1981)

... za najkrajšiu horu u nás považujem rozhodne Rozsutec ...

RNDr. František KELE, CSc., pracovník SAV Bratislava (1982)

V Malej Fatre je najznámejším strediskom Vrátna, ktorú pokladajú turisti za jednu z najkrajších dolín na Slovensku ...

Vladimír BARTA, publikácia *Stredoslovenský kraj*, (1985)

Malá Fatra sa dnes považuje za jedno z najkrajších pohorí u nás, hneď po Vysokých Tatrách. Ide hlavne o centrálnu časť od Rozsutca po Suchý. Každý sprievodca, prospekt či návštevník nehovorí nič iného, len to, že Malá Fatra s povestnou Vrátnou a Tiesňavami je naj..., naj..., samé superlatívy, ale nie sú prehnané ...

časopis *Turista* (1989)

Napísali návštevníci

Expozícia Jánošík a Terchová

Miestny odbor MS Šenkvice. Matičiari vo vlastiviednom poznávacom zájazde po krásnom oravskom regióne. Počet matičiarov 51 – spokojných s návštevou múzea, kostola, amfiteátra a so službami v obci.

5. 6. 2009 podpisy účastníkov

Sme radi, že Jánošík aj v dnešnej dobe zaujíma žiakov našej školy ZŠ Sekule. Expozícia je dokumentačne spracovaná a nám sa veľmi páčila. Za všetkých ďakujeme.

12. 6. 2009 Mgr. Helena Májovská

Ďakujeme za udržiavanie tohto múzea a ľudových tradícií, vzácnej histórie tohto miesta. Nech sa vám darí a nech vás Pán žehná.

12. 6. 2009 nečitateľné podpisy

Chceli sme ísť na Veľký Kriváň, ale prší. Potešilo nás aj múzeum o Jánošíkovi.

20. 6. 2009 Turistický klub Predajná

Terchová je pekná obec, ale nie je tu ani jeden pekný chlapec... Expozícia Považského múzea v Terchovej je veľmi zaujímavá. A je tu veeeelmi milá predavačka vstupeniek a lektorka. Veľmi sa nám to ľúbilo.

27. 6. 2009 Katka

Mate to tu moc hezké.

8. 7. 2009 Soňa, Pepa, Roman a Honza z Berounska – ČR

Turisté z Dobříše z ČR děkují za velice pěkný a rychlý výklad. Moc se nám zde líbí. Naschledanou příště.

8. 7. 2009 Cestovná agentúra Dobříš – Jana Pinková

Manželia Lehotskí a deti Tomáško a Peľko. Je to veľmi krásna expozícia a vďaka slečne, ktorá nás sprevádzala, sme sa veľa dozvedeli, či už o Terchovej alebo o Jánošíkovi.

14. 7. 2009 Vrelá vďaka

Budeme spomínať.

14. 7. 2009 Anna Mária Jakušová-Fereňáková z Kežmarku, žijúca vo Švajčiarsku

Jánošík, náš vzor! Máme Ťa radi.

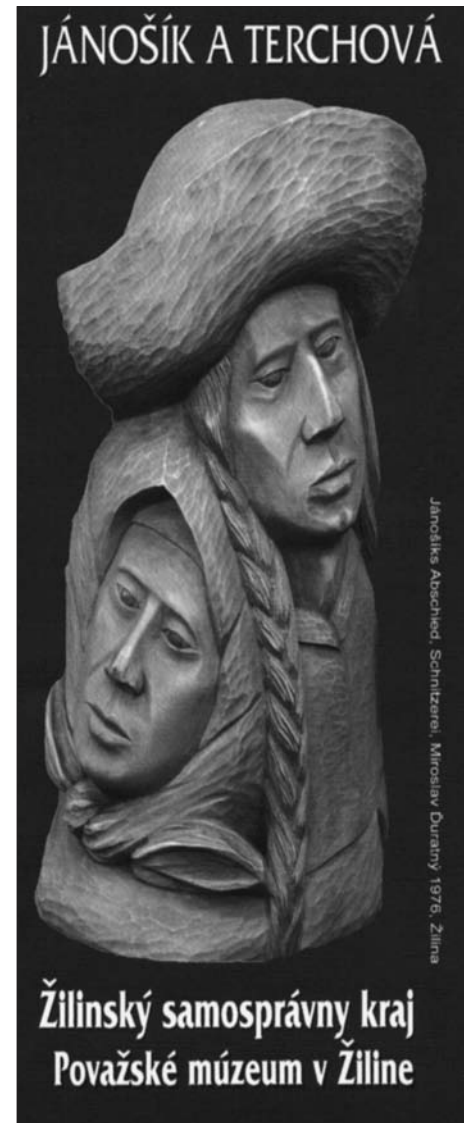
19. 7. 2009 Tvoji Šaňo, matka a Katka

Se zájmem jsme si prohlídli expozici. Je velice hezky udělaná a působivá. Moc děkují za příjemné zážitky.

25. 7. 2009 Zd. Uhlíř – Kutná Hora, ČR

Pekná expozícia o Jurovi Jánošíkovi a mne osobne sa páči zmienka o A. F. Kollárovi – radcovi Márie Terézie.

26. 7. 2009 rodina Hanuliakova zo Sereďe, ktorá pochádza z Terchovej

Žilinský samosprávny kraj
Považské múzeum v Žiline

Ďakujeme za veľmi peknú expozíciu. Aj film bol veľmi dobre spracovaný, dokonca i pre deti. Ešte raz vďaka.

28. 7. 2009 Hraličkovci z Trenčína

Zachovaj, ó Bože, našich predkov a národné povedomie Slovákov.

29. 7. 2009 3 nečitateľné podpisy

Chceli sme ísť na pivo s „Juro“, no nie a nie ho stretnúť. Pekná dedina, ešte krajšie okolité hory. Budeme sa sem radi vracáť.

31. 7. 2009 Katarína a Pavol, Mária a Pavol Považská Bystrica

Ďakujeme za túto parádu, ktorú ste zachovali. Je vzácnejšia ako naša Hontianska paráda v Hrušove.

31. 7. 2009 nečitateľné podpisy

Milan a Lenka z Chaty pod Sokolím. Našli sme tu skvelú expozíciu s množstvom super vecí a nových informácií. Chválime.

11. 8. 2009

Veľmi pekná expozícia, vylepšila nám náladu po upršanom dni.

11. 8. 2009 R + U z KK

Sehr interesant. (Veľmi zaujímavé.)

12. 8. 2009 familie Ohle – Viedeň, Rakúsko

Krásne múzeum ľudových tradícií na Slovensku. Bol som spokojný. Prajem vám mnoho Božieho požehnania.

12. 8. 2009 L. Trnavský od Levíc

Smutné a chudobné spomienky na naše Slovensko, nehrdú na našu hrdinu. Či si nezaslúži bohatší kultúrny stánok? Či táto expozícia nie je na výsmech celému svetu, ktorý sem chodí pozerať naše bohatstvá. Len my si ich nevážeme.

16. 8. 2009 Lukáš, Vlasta, Zuzka, Andrej, San Francisco – USA

Zbojník Jurko je boží. Moc jse nám to tu líbilo, aj betlém.

26. 8. 2009 Maruška, Anička, Zuzka – Hnilice

Milí Terchovčania, aj keď krátko, cítili sme sa u vás veľmi príjemne – krásne hory, krásni ľudia, krásna muzika, veľa krčiem, veľa Jánošíkov.

9. 9. 2009 Marcel Hanáček - Slovenský rozhlas, Rádio Slovensko

Moc ďakujeme. Krásne okolie, báječní ľudia, niekedy opäť nashle.

12. 9. 2009 Vlasta a Ivan Hrinovi – Dečín, ČR

... tak sme vás navštívili aj my. Je to tu úžasné, máte tu veľké bohatstvá.

10. 10. 2009 Zuzana, Janko a Veronika z Bratislavy

Zdravíme všechny Slováky. Přijeli jsme za vami z Opavy.

10. 10. 2009 Budoví, Novákoví, Hrbáčovi, Škrobákoví

Veľmi sa mi tu páčilo, expozícia je naozaj krásna, lektorka je milá a usmievavá a vypchaté tvory sú zaujímavé.

20. 6. 2009 nečitateľný podpis

V roku 2009 bola návštevnosť tunajšej expozície Považského múzea Jánošík a Terchová nižšia ako v minulých rokoch. Ale aj napriek tomu ju navštívilo okolo 7 000 osôb. Doteraz to boli návštevníci z viac ako 50 štátov sveta.

Pripravil Vladimír KRIŽO

PÄŤDESIATNIK RUDOLF PATRNČIAK

Zvykne sa hovoriť, že na počiatku všetkého bolo slovo. Na počiatku našich budúcich spoločných snažení bolo stretnutie. Zmenila sa doba, priplávali noví ľudia a my sme naivne verili, že budúci svet nám bude ležať pri nohách. Akoby aj nie! Začalo sa vymýšľať, organizovať, režírovať, vydávať, cestovať... Nebolo treba nijakých slov navyše, stačili len stretnutia, na ktorých sme sa dohodli, že ideme. A išli sme, a ideme doteraz. Nezabrdí nás ani Rudova päťdesiatka, ktorej sa v dobrom zdraví a fyzickej i psychickej kondícii dožil pred niekoľkými mesiacmi.

Dlhoročný riaditeľ Miestneho kultúrneho strediska v Terchovej Rudolf Patrničiak pochádza zo známeho bačovského rodu, ktorý si vždy hrdo ctil, rozvíjal a propagoval ľudové tradície a kultúru rodného Jánošíkovho kraja. Na túto líniu kontinuálne nadviazal aj Rudolf Patrničiak, ktorý sa svojou dlhoročnou obojstrannou umeleckou, pedagogickou, organizačnou a manažérskou činnosťou zaradil medzi najvýraznejšie osobnosti regionálnej kultúry v celonárodných reláciách. Za všetky jeho

neuveriteľne mnohostranné aktivity pripomeniem zásadný podiel na profilovaní Jánošíkových a Cyrilometodských dní, ako i mnohých ďalších kultúrnych, umeleckých, duchovných, športových a spoločenských podujatí, ktoré sa pravidelne konajú v Terchovej a jej okolí. Nemožno obísť ani Patrničiakove neoceniteľné zásluhy v súvislosti s vytváraním podmienok pre začínajúcich terchovských umelcov, ďalej pôsobenie v svetoznámej muzike Bratov Muchovcov, veľké medzinárodné úspechy, vydávanie novín Terchová, knižných publikácií, dlhodobú spoluprácu s rozhlasom a televíziou, a tak ďalej, a tak ďalej. Práve vďaka jeho neutechajúcej energii, tvorivosti, nápadom, kontaktom, otvorenosti a schopnosti viesť zmysluplný dialóg sa Terchová stala výnimočným kultúrnym fenoménom, ktorý už dávno prekonal obmedzenia a stereotypy slovenských chotárov.

Nechajme si však bilanciu úspechov, dopovedaných i nevyslovených snov na iný čas. S Rudom Patrničiakom sa mi nežiada komunikovať prostredníctvom kníh, článkov, pate-

tických slov či vylievania vlastných pocitov. On už dávno pochopil, že skutočný zmysel a poslanie kultúrnej roboty v našich zemepisných šírkach a ideových dĺžkach nespočíva v permanentnom zhromažďovaní materiálneho bohatstva, ale v komunikácii s človekom a akcentovaní skutočných hodnôt. Aj preto sa neustále stretávame, vymýšľame nové a nové projekty, aby nadviazaný dialóg mohol dýchať i naďalej. A že stále chýbajú peniaze? Prosim vás, tie chýbali v kultúre včera a nikto nepochybuje, že budú úspešne chýbať aj zajtra. Čo by však nikdy chýbať nemalo, je ocenenie poctivej dlhoročnej roboty poslov našej kultúry. Rudo Patrničiak medzi takýchto vzácných ľudí bez najmenších pochybností patrí. Preto pevne verím, že nedávnu päťdesiatku vníma len ako nové naštartovanie k ďalším veľkým výzvam a činom. Teším sa na to a ak budem môcť, opätovne sa rád pripojím. AD MULTOS ANNOS, milý náš jubilant a verný priateľ!

Peter CABADAJ

/Slovenské národné noviny, 20(24), 2009, č. 29 – 30, s. 5/

Fedor Vico

Fedor Vico

Fedor Vico

Fedor Vico

A tento poznáte?

Sťažuje sa manželka manželovi:
 - Drahý, vieš, čo som zistila? Ty nemáš rád nikoho z mojej rodiny.
 Manžel jej odvetil:
 - Ale to vôbec nie je pravda!
 Napríklad mám oveľa radšej tvoju svokru ako moju...

Na Rádiu Jerevan:
 Slovensko sa podľa najnovších informácií umiestnilo na druhom mieste v pití alkoholu.
 Žena sa pozíre na muža a ten sa bráni:
 - Čo pozeráš? Robím, čo môžem!"

Dežo čaká v čakárni pôrodnice.
 Príde lekár a oznamuje mu:
 - Máte dvojčičky.
 - Ďakujem, pán doktor. A za robotu si jedno môžete nechať.

Po prehratom futbalovom zápase kričí tréner na hráčov:
 - Ja som vám povedal, aby ste hrali ako nikdy predtým, a nie akoby ste nikdy predtým nehrali!"

Mladík objíma dievča v parku a nežne jej šepká do uška:
 - Drahá, povedz mi aspoň dve slová, ktoré nás navždy spoja.
 - Som tehotná!

Ako sa stať najľahšie milionárom?
 Byť miliardárom a riadne utrácať!

Jožo sa pýta svojho kamaráta:
 - Tak čo, ako bolo na dovolenke na Kanároch?
 - Ani sa nepýtaj! Taká tam bola zima, že aj nudisti chodili v plavkách...

Silvestrovským

A čo si o tom všetkom myslí...

Keď ti žena neprotirečí, tak ju neprerušuj.
 Pustiť človeka na slobodu, to je akoby ste psovi darovali počítač.
 Čo môže byť na robote dobrého, keď ju tí bohatí prenechávajú tým chudobným...?!
 Prečo pracuješ? Máš strach z nudy? Tak to by mohlo byť jediné ospravedlnenie.
 Dnešná architektúra je teroristické umenie
 Výzor svojej tváre má od otca. Jej otec je totiž okresný chirurg.
 Väčšina ľudí si myslí, že preto celý život jedia a pijú, lebo to už ovládajú.
 Komu by dal Pán Boh hodnosť, tomu by dal aj rozum. Škoda len, že tie hodnosti nerozdáva...
 Ti, čo nevedia písať, diktujú!
 Neškolení ľudia ukradnú niečo z toho, čo bolo zložené z nákladniaku. Školení vedia, že treba ukradnúť celý nákladniak.
 Častejšie mení svoju mienku, to je otázka hygieny. Tak, ako nemôžeme nosiť stále tú istú košeľu.
 „Mal som veľmi ťažké detstvo. Narodil som sa bez zubov a prvé dva roky som bol sprostý.“
 Zberatelia starožitností sa nezaujímajú o staré ženy. Nanajvýš, ak archeológovia...
 „Vďaka Bohu, vždy som bol ateista!“

Ján LAURENČÍK

atramentom

Snehuliak

Keď vymenovali snehuliaka do funkcie, iba sa pevnejšie oprel o metlu.
 Severák ho nezrazil. Odmäk nevzrušil.
 Ľahostajne prijal prvé snežienky.
 Potom fialky.
 Nakoniec slnečnice.
 Stojí si na páliacom slnku, polonahí ľudia chodia okolo neho na kúpalisko, tí poverčivejší sa potajomky prežehňávajú. Ale on je pokojný a spokojný.
 Nič sa mu nemôže stať - je predsa vo funkcii.

Kornel FÖLDVÁRI

Stroskotanec

Dopija fľašu rumu, ktorú sa mu akoby zázrakom spolu s inými životne dôležitými vecami podarilo zachrániť zo stroskotanej lode. Berie do ruky ceruzu a papier, aby na konci svojich duševných i telesných sil napísal zúfalú prosbu o pomoc. Pečatí ju do fľaše a hádže do vína, čo omývajú tento ľudmi i bohom opustený ostrov.
 Jeho prosba, rovnako zúfalá ako skromná, obsahuje len tri slová, ale v nich je obsiahnuté všetko: jeho túžba, nádej, dôvera v ľudskosť ľudí i v možnosť zmeniť svoj taký nezávideniahodný osud.
 Na papieriku je napísané: POŠLITE ĎALŠÍ RUM!

Peter GREGOR

A ešte do druhej nohy

Policajt si vyseká diery do ľadu, vloží udicu a čaká...
 O chvíľu k nemu pribehne chlapik a kričí:
 - Okamžite vypadnite!
 - A mohli by ste mi povedať, z akého titulu?
 - Z titulu správcu tohto zimného štadióna!"

Kapitán Titanicu nechá zhromaždiť všetkých pasažierov a megafónom im oznámi:
 - Mám pre vás dve správy. Dobrá a zlú. Ktorú chcete počuť skôr?
 - Najprv tú zlú!
 - Naša nepotopiteľná loď sa o pol hodinu potopí.
 - Preboha, a aká môže byť tá dobrá správa?!
 - Vyhráme 10 Oscarov...

- Oženil by som sa s tebou, drahá, ale bojím sa, že by si si nerozumela s mojou manželkou...

Udychčaný mladý poštár príde k dedkovi s dôchodkom a hovorí:
 - Dedo, už ma nebaví chodiť každý mesiac za vami na samotu 18 kilometrov od dediny!
 - Chlapče, neštví ma, lebo si objednáš dennú tlač!

Vodič autobusu a farár zomrú a ocitnú sa pred nebeskou bránou, kde stojí svätý Peter. Ten šoféra hneď pošle do neba, zatiaľ čo na kňaza sa ani nepozrie.
 Farár čaká, no potom to už nevydrží a pýta sa:
 - Ako to, že ja musím čakať a šofér išiel okamžite do neba?
 Svätý Peter sa naňho prísne pozrie a odpovie:
 - Keď si ty kázal, všetci spali, zatiaľ keď riadil ten šofér, všetci sa modlili!"

Kedysi sa hovorilo: Čas sú peniaze...
 Dnešný preklad: Keby boli peniaze, to by boli časy...

Páter Martin Cingel v prvom rade tretí zľava

„UŽ SA CÍTIM V KENI AKO DOMA“

Rozhovor s misionárom Martinom Cingelom, SVD

TERCHOVÁ: *Martin, odlietaš naspäť do Kene. Ako si prežil tri mesiace dovolenky na Slovensku?*

Martin Cingel: Prišiel som na Slovensko, aby som si viac-menej oddýchol, nie fyzicky, ale najmä psychicky. Moja dovolenka spočívala aj v tom, že navštívim dobrodincov, niekde som mal misijnú animáciu, tak ako tu v Terchovej, aby sa ľudia oboznámili, čo sa udialo v Keni za posledné tri roky, čo sa tam robí. Všetci farníci v Terchovej vedeli, že tu bol zájazd z Kene; boli to moji farníci, ktorí sú v Keni vo farskej rade – sú to moji blízki spolupracovníci. Ešte v Keni vznikla idea, že keď pôjdem domov na Slovensko, zoberiem ich so sebou, aby videli, ako sa u nás žije, ako tu my slávime svätú omšu. Najprv bolo potrebné vybaviť víza, aby sa vôbec dostali na Slovensko, kde sa zdržali 16 dní. Výhodou bolo, že sa v tom čase konali v Terchovej Cyrilometodské dni, kde mohli vidieť, ako sa oslavuje slávnosť v tunajšej farnosti. Veľmi sa im u nás páčilo, trochu sme pocestovali po Slovensku, boli sme tiež v Prahe a vo Viedni. Potom som si znova trochu oddýchol...

Keďže mám v Keni rozbehnutý nový projekt – študentský domov –, tak som musel opätovne absolvovať pracovné stretnutia s ľuďmi, ktorí ten projekt podporujú. Preto som trochu cestoval, neskôr navštívil rodinu, známych. Cestoval som teda viac, ako som chcel, ale niekedy to nejde, keď je človek v takejto službe.

TERCHOVÁ: *Čo si vypozeroval doma počas svojej dovolenky? Myslíš si, že sme sa zmenili v priebehu uplynulých troch rokov, čo si tu nebol?*

Martin Cingel: Určite, obec sa mení, sú postavené nové domy. Terchová sa dostáva do popredia nielen na celom Slovensku, ale aj v

svete. Je tu bohatý kultúrny život, početné slávnosti a festivaly, na ktorých hrali rôzne skupiny. Naozaj ma to teší, že naša obec tak žije. Som rád, že som sa tu narodil! Myslím si, že ľudia sa vždy menia, mnohí zostarnú, mnohí, ktorých som poznal, zomreli, iní mali počas uplynulých rokov všelijaké problémy. To všetko je ovplyvnené tým, aký je vývoj v spoločnosti. Tak ako som hovoril aj pri svätých omšiach, nemali by sme zabúdať na naše dedičstvo, čiže odkaz ukrytý v cyrilometodskej tradícii. Rád sa do Terchovej vraciam tiež kvôli tomu, že viera tu ešte žije, i keď postupne meníme svoje názory na všetko. Dúfam, keď sa vrátim o tri roky, že to tak zostane, že ma tu radi privítate a zostanete takí srdeční.

TERCHOVÁ: *V decembri 2007 boli v Keni nepokoje. Médiá opisovali situáciu priamo na Tvojej misijnej stanici. Popíš, čo sa tam vtedy dialo..*

Martin Cingel: Médiá o udalostiach písali, aby to mohli dať na prvé strany, čo je vlastne ich prácou. Informovali teda svet o tom, čo sa v Keni dialo. Išlo o oblasti, kde pracujem, a tak som sa stal priamym účastníkom diania. Mnohí novinári mi telefonovali, avšak išlo len o mediálny záujem; niekedy sa mnohé udalosti zveličili, ale situácia bola dosť zlá. Všetko to vzniklo po voľbách 27. decembra 2007, keď sa rozšírilo, že boli zmanipulované. Následné nepokoje prerástli až do etnickej vojny, pričom sa začali stupňovať kmeňové problémy, existujúce už od čias vzniku nezávislej Kene. Ľudia postupne prichádzali na faru alebo do kostola, odkiaľ brali všetko, čo sa dalo – väčšinou matrace, nejaký malý nábytok, ktorí si mohli odniesť, aby ho uchovali pred spálením. Postupne bolo tých ľudí stále viac a viac, až sme ich mali 7 000! Situácia bola zlá aj preto, že nepokoje stále pretrvávali, vypaľovali sa domy, ľudia vyhánali z ich prilytkov, preto hľadali útočisko. Zaujímavé je i to, že v Keni máme okolo tristo náboženstiev, no iba katolícka cirkev poskytovala útočisko. Tam, kde je katedrála (sidlo biskupa), sa nachádzalo 10 000 ľudí, policajná stanica mala vo svojom areáli okolo 6 000 osôb. Išlo o ľudí rôznych vyznaní, neboli to teda len naši katolíci; všetkým sa ale poskytlo útočisko. Spomenúť treba i zmiešané kmene, pretože Keňa má až 42 kmeňov. Vtedy boli do udalostí zapletené dva kmene. Po mesiaci, keď sa uskutočnili početné rokovania (prišiel aj vtedajší generálny tajomník OSN Kofi Annan), sa hľadali kompromisy, potom to utíchlo a armáda začala robiť v krajine poriadok. Armáda priniesla do postihnutých oblastí lieky, mnohí ľudia boli ošetrení, s jedlom pomáhal i Červený kríž. Nakoľko sa v areáli kostola tiesnilo až 7 000 ľudí, pochopiteľne, boli veľké problémy s jedlom, hygienou, museli sme kopať diery, lebo WC nestačilo... Vláda potom zriadila kempy, kde umiestnila utečencov; bývali v stanoch, dokonca sa im tam otvorili aj školy, lebo mnohé boli spálené. Tento problém nie je dodnes vyriešený, pretože viaceré kempy ešte stále existujú. Vláda však poskytuje ľuďom skromnú podporu, aby si postavili domy, aby sa vrátili na miesta, kde im vypálili obydlia; tiež rozdáva ľuďom osivo, aby si dopestovali potraviny. Ide naozaj o skromnú pomoc a mnohí obyvatelia sa boja vrátiť. Vládne tu nenávisť medzi kmeňmi, ostáva len dúfať, že sa to časom odbúra. Nevedno, ako sa situácia vyvinie, keď budú voľby v roku 2012. Nemálo ľudí sa už dnes obáva...

TERCHOVÁ: *Čo sa Ti podarilo zrealizovať počas uplynulých troch rokov v Keni?*

Martin Cingel: Už som pred časom spomínal, že sme vybudovali kliniku, ktorá bola otvorená ešte predtým, než som v roku 2006 odišiel na dovolenku. Klinika funguje, je to pekne rozbehnuté, denne sa ošetrí viac ako sto pacientov. Počas posledných troch rokov, čo som na Slovensku nebol, sme otvorili rehabilitačné centrum pre dievčatá od 15 rokov, ktoré nemajú rodičov (možno žili na ulici); momentálne máme v centre 29 dievčat. Učia sa šiť, variť, pracovať s počítačom, získavajú

základy z kaderníctva, učia sa po anglicky... Pre dievčatá je to domov. Keď dovŕšia 18 rokov, máme sociálneho pracovníka, ktorý im pomôže nájsť si zamestnanie, aby sa sami o seba vedeli postarať. Iba prednedávnom sme začali so študentským domovom pre technickú školu, ktorá je vo výstavbe.

TERCHOVÁ: *Aké máš plány na najbližšie tri roky, čo sa neuvidíme?*

Martin Cingel: V prvom rade, moja práca je pastoračná. Treba dať ľuďom dohromady, aby si znova dokázali dôverovať, ako to bolo pred voľbami 2007. Nepokoje rozbili farnosť, ktorá sa skladá z viacerých kmeňov. Mojou prvou úlohou je, aby sme dosiahli, ak to bude možné, jednotu vo farnosti, v spoločenstve. Každý rok máme sviatok Zoslania Ducha svätého a dobrým príkladom je práve slávenie tohto sviatku. Inšpiratívnym príkladom je tiež Terchová, kde prebiehajú cyrilometodské slávnosti štyri dni – niečo podobné chcem dosiahnuť aj tu. Na budúci rok by sme radi dokončili študentský domov a potom sa uvidí, aké budú ďalšie potreby. Máme napríklad v pláne vybudovať centrum pre mladých, aby mládež nemusela chodiť v slamoch do maličkých kín, piť, brať drogy; chceli by sme takto mládež pritiahnúť a vytvoriť športové centrum. Toto sú však len plány, ktoré nie sú ani poriadne vypracované...

TERCHOVÁ: *Už si v Keni 9 rokov. Ako sa zmenil Tvoj pohľad na túto africkú krajinu?*

Martin Cingel: Keď som tam prišiel pred 9 rokmi, len som spoznával krajinu. Postupne som sa naučil domorodý jazyk, zoznámil s ľuďmi, kultúrou, spoznal, ako sa v Keni žije, aká je tam politická situácia. Myslím si, že africký kontinent má špecifické problémy, ktoré v Európe nepoznáme. Veľký problém predstavujú najmä chudoba, úmrtnosť, rôzne choroby. Aj po 9 rokoch človek stále spoznáva, objavuje nové veci. Cítim sa v Keni ako doma, mám tam kopec známych, prácu, ktorá ma napája. Pohľad je pozitívny.

TERCHOVÁ: *Nie je Ti občas smutno za Terchovou?*

Martin Cingel: Myslím si, že dnes, keď je komunikácia jednoduchšia (internet, telefón), má človek už viac možností spojiť sa s Terchovou.

Keď si však pozriem aj tieto terchovské noviny, určite mi bude chvíľu smutno. Keby som povedal, že nebude, klamal by som. Myslím si, že dozvedieť sa, ako sa má rodina, rodičia, je dnes omnoho jednoduchšie, ako tomu bolo kedysi.

TERCHOVÁ: *Vo svojich kázňach v Terchovej si kládol dôraz na to, aby sme si uchovali svoju vieru nielen v kostole, ale aby sme ju uplatňovali aj v reálnom živote. Čo si mal vtedy na mysli?*

Martin Cingel: (Úsmev) Aj Písmo hovorí, aby naša viera bola živá, a živá bude len vtedy, ak ju budeme žiť. Žijeme tam, kde bývame, kde pracujeme. V kostole spoločne slávime Eucharistiu, počúvame Božie slovo ako spoločenstvo veriacich, ktoré tu je. Viera sa musí žiť tam, kde sme, kde žijeme.

TERCHOVÁ: *Čo chceš prostredníctvom novín Terchová odkázať rodákovi na záver svojej dovolenky?*

Martin Cingel: V prvom rade sa chcem poďakovať za to, že terchovské noviny vychádzajú. Prinášajú veľa pozitívneho pre obec, ale aj iných ľudí, ktorí si môžu prečítať a dozvedieť sa, čo je nové v Terchovej. Je to prínos aj pre nás; jednoducho si otvorím webovú stránku, pozriem si a som taký šťastný, že sa v novinách môžem dočítať, čo je v rodisku nové. Čitateľom novín, občanom, rodičom sa chcem poďakovať, že ma znova tak srdečne prijali. Stále sa tu cítim ako doma. Chcem sa tiež poďakovať za modlitby, ktoré ma sprevádzajú, za finančnú pomoc, ktorá nám veľmi pomáha v misiách, pričom je mimoriadne potrebná pre ľudí, s ktorými pracujem. Dovoľte, aby som všetkým poprial veľa zdravia a aby sme zostali tým, čím sme boli pred rokmi, teda obcou, kde budú návštevníci radi prichádzať nie kvôli tomu, čo je v nej vybudované, ale kvôli ľuďom, ktorí v Terchovej žijú. Aby naši ľudia zostali srdeční a zachovali si dedičstvo otcov. Vyprosujem im veľa požehnaní do ďalších rokov a dúfam, že sa takto spoločne o tri roky opätovne stretne.

Za rozhovor poďakoval Ján MIHO ml.

PRAJEM SI PRIANIE

„Je zázrak, že sa po zuby vyzbrojený komunizmus skončil bez jediného výstrelu. Je to veľká udalosť v našich dejinách,“ povedal v jednom z rozhovorov kňaz Anton Srholec. Už Sviečková manifestácia v marci 1988 naznačila, že ľudia v tejto krajine nechcú konflikt, ale samotný „tichý protest“ ukázal, že horiaca sviečka v ruke človeka, ktorý túži, má väčšiu silu ako obušok. Záver tohto roka bol v niečom výnimočný. V novembri sme si pripomenuli okrúhle 20. výročie Nežnej revolúcie, ktorá sa nezmazateľne zapísala do dejín našej krajiny.

Železná opona už nie je realita, jej miesto je v učebniciach. Či chceme alebo nie – „malý zázrak“ v srdci Európy je súčasťou našej histórie. Sloboda myslenia sa následne odra-

zila do slobody prejavu. Z pultov zmizlo mlieko po 3 koruny, ale nastala sloboda viery. Odišli nenávratne pôžičky na stavby domov, ale môžeme bez problémov cestovať naprieč celým svetom. Slovensko sa za tých 20 rokov vyformovalo v každom aspekte, od začiatkov demokracie až po pevné miesto v Európskej únii. Sloboda je vzácnosť. Dnes však nie sme takí, ako sme boli vtedy. Aj my sme prešli zmenou. Žiť v demokracii neznamená automaticky byť v raji – my tvoríme po kúskoch naše priestory. Občas sme nenávytní, zbabelí, a inokedy? Inokedy akoby vidíme iba seba. Vyprchá z nás vplyvom bleskurýchlej doby človečina?

Bilancovanie na konci roka je pre niekoho rutinou, ktorú praktizuje každý rok. Avšak už na začiatku kalendárneho roka smelo vyhla-

sujeme predsavzatia, bijeme sa do prs, že tentokrát budeme viac odolnejší, šetrnejší a možno aj dobrácki k ľuďom v našom okolí. Každý z nás vie, kde ho tlačí topánka, ale aj napriek tomu sa vždy v decembri veľmi neradi pohrávame s myšlienkami zo začiatku roka. Uteší nás vianočná atmosféra a tú nahradí len máločo. Prial by som si pranie. Aby sme mali k sebe bližšie nielen cez mobilného operátora. Aby sme si povedali skutočné slová a nie ich len dostávali elektronickou poštou. Zaučať najmä sami od seba. Aby sme opäť rozprúdili túžbu po iných prahoch. A možno... Možno len jeden druhému priali.

Pokojné sviatky a šťastný nový rok 2010.

Václav BOBÁŇ

Odišiel vychýrený terchovský gazda

Za Vincentom Marunom

Život človeka je ako mozaika rôznorodých dní. Bývajú dni naozaj pestré, pekné a škaredé, veselé aj smutné. A do nich postupne vchádzajú noví ľudia, priatelia i tí, ktorí nás vedú dokonale oslniť, dať nám silu, akúsi miazgu, bez ktorej už nevieme existovať. Takito ľudia sú o to vzácnejší, že ani netušia, čo všetko pre nás znamenajú. V mojom prípade tak nenápadne, ale isto vstúpil do deja rýchleho a uponáhľaného života gazda Vinco Maruna od Šmehylov.

Mal som šťastie, že som ho spolu s jeho gazdinkou spoznal, vďaka nesorovi terchovského kultúrneho diania Rudkovi Patrňaciakovi, niečo pred dvadsiatimi rokmi. Hneď od začiatku som vedel, že som stretol človeka s veľkým srdcom, s mocnými rukami a pracovitým naturelom. Len málokedy som ho zastihol doma. Kosil, oral, sadiť, chystal a zväzal drevo, medzi tým strúhal šindle a hlavne sa staral o statok a svoje milované koniky. V jeho neúnavnom tempe rokmi ubudlo sil, ale nie elánu a oduševnenia, ktoré rozdával všetkým okolo. Vinckove radostné a veselé oči žiarili pri stretnutí s každým človekom. Vždy stisol mocne ruku a milo sa porozprával s každým. Sviatkom mu okrem chvíľ strávených v terchovskom kostole a s jeho blízkymi boli všetky nedele počas Jánošíkových dní. Hrdý gazda nemohol nikdy chýbať na nedeľnejšej promenáde vozového konského sprievodu. S nádhernými konikmi bol ozdobou jedinečného divadla, riavy farieb a gazdovského fortieľu. A keď mu rôcky pribudli, tak prichádzal medzi priateľov a gazdov aj bez svojich konikov. Neobišiel nikoho, zastavil sa pri každom, aby pohladil nádherných tátošov, utrášil dobré rady a hlavne milé a dobre mienené slová. Odchod milovanej gazdinky niesol ťažko, no svoj údel znášal spolu s pribúdajúcimi chorobami chlapy, čo pristalo jeho gazdovskej povahe.

Vysmiaty ujo Vinco sa vždy pristavil aj pri mne, zaujímal sa, ako sa mám a najmä pripomenul, že sa musíme zase stretnúť a čosi zaujímavé vymyslieť. Ako studnica terchovských zvykov a tradícií mi naozaj často pomohol a poradil. – Milanko, len prídi, čosi vyšpekulujeme... – , končil naše krátke prístavenie. Rok prešiel, a ak sme sa nestretli na niektorom ďalšom podujatí, tak určite opäť na Jánošíkových dňoch. Tam som, samozrejme, uja Marunu objavil medzi gazdami a konikmi; v srdečnej debata, veselého, s neustále dobráckymi očami, ktoré mu svietili šťastím a radosťou.

Žiaľ, gazdu Vinca už nestretnem, nič nevyšpekulujeme. Zradil som jeho dobre mienené slová. V behu a rýchlym tempe tvorivej práce som pozabudol, že si treba vážiť každú chvíľu so vzácnym človekom a naplno si ju vychutnať. Jeho náhly skon ma zaboľel ako odchod človeka, ktorého máme najradšej a nadovšetko si ho vážime. A tak mi ostali už len spomienky a myšlienky na gazdu Vinca Marunu, ktorý nám bude všetkým chýbať. Je mi jasné, že nikdy na neho nezabudnem!

Text a fotografia Milan KOSEC

UROBILI DOBRÉ MENO TERCHOVEJ I NÁŠMU KRAJU

Deti z folklórneho súboru Terchovčiek ako jediné reprezentovali Slovensko počas osláv v belgickom Essene. Súbor vedie Miloš Bobáň, otec Martinky Bobáňovej známej z televíznej súťaže Slovensko má talent. Obaja k nám do redakcie zavítali minulý týždeň. Prišli rovno z Bratislavy, kde Martinka absolvovala vystúpenie s Lúčničiarimi, o ktorom nám, samozrejme, porozprávali.

Očarení deťmi

Detiský folklórny súbor (DsFS) Terchovčiek počas leta spestril v Essene oslavy 850. výročia prvej zmienky o založení mesta. „Šéfdirector a umelecký vedúci Žilinského detského zboru Zlatoň Bábik s mestom Essen spolupracuje už niekoľko rokov. On nás odporučil,“ hovorí Miloš Bobáň. Keďže z Essenu mali záujem o folklórnu zostavu zo Žilinského kraja, ktorá by predviedla, aké tradície sa v našom regióne udržiavajú, prišli sa pozrieť na minuloročný festival Jánošíkove dni. Spomedzi všetkých súborov, ktoré videli, sa belgickej delegácii páčili najviac deti z Terchovčeka. „V ich krajine sa totiž mladí ľudia až tak nezaujímajú o folklór. Venujú sa mu skôr tí starší,“ vysvetľuje muzikant Miloš Bobáň a o prezentácii malých tanečníkov a muzikantov v Belgicku dodáva: „Urobili sme tri vystúpenia a niekoľko krátkych programov, v ktorých sme predstavili, v spolupráci so ženskou speváckou skupinou Podolie, nielen terchovský, ale celkovo slovenský folklór.“ A rozhodne nám nespravili hanbu. Práve naopak! „Prímátor Essenu povedal, že touto akciou naša spolupráca neskončila

a ešte nás, keď budú mať možnosť, pozvú do Belgicka. Myslím si, že sme spravili veľmi dobré meno Terchovej, zboru aj Žilinskému kraju.“ Taktiež deti boli akciou nadšené. Počas niekoľkých dní navštívili rôzne mestá a videli aj iné kultúry, keďže okrem Slovákov sa počas osláv prezentovali aj ďalšie národy (nechýbali dokonca Afričania). Taktiež ochutnali tradičné belgické jedlá. „Pripravili pre nás posekanie, kde nás ponúkli mäsom s čerešňovým kompótom a pečivom.“ Malí folkloristi si však prišli na svoje, keď si pomaškrtli na tortách a zákusoch. Na oplátku Slováci taktiež pripravili večer pre Belgičanov, kde ich ponúkli korbáčikmi a syrmi. Miloš Bobáň hovorí, že by chceli spoluprácu s Essenom rozšíriť. „Boli by sme radi, keby sa nám podarilo zabezpečiť, aby oni prišli k nám. Naozaj bol pre nás zájazd veľmi príjemný a touto cestou by som sa chcel poďakovať Zlatoňovi Bábikovi i nášmu sprievodcovi, tlmočníkovi a organizátorovi, ktorým bol Marcel Mous de Becker. Snažil sa, aby sme sa počas pobytu v Belgicku čo najviac dozvedeli a videli. Vďaka patrí aj súčasnému a minulému primátorovi – Gustonovi van Ticheltovi a Fransovi Schrauwenovi.“

Založili nový súbor

V Essene sa predstavili všetky zložky detského súboru Terchovčiek – heligonkárka, tanečná, muzikantská i speváčka. Avšak od 1. septembra vznikol nový súbor, ktorý sa volá Terchovec a účinkujú v ňom „tinedžeri.“ Pod ochranné krídla si ho vzalo Súkromné centrum voľného času v Štiavniku, ktoré je tiež zriaďovateľom DFS Terchovčiek.

„Učil som v Dolnej Tižine, kde sme mali kurz hry na ľudové hudobné nástroje. Avšak vplyvom finančnej krízy musel obecný úrad kurz na čas zrušiť. Oslovili sme centrum v Štiavniku a „zachránili“ tak 30 detí z kurzu.“ Súbor svedčia o tom, že o folklór majú záujem deti aj mladí ľudia. Veď niektorí dochádzajú na skúšky až z Turia.

Na jednom pódii s Lúčnicou

Aj keď je súťaž Slovensko má talent už dávno za nami, jej vplyv ešte stále „úraduje“. Miloš Bobáň prezradil, že Martinka má veľa vystúpení a chodíva na rôzne heligonkárske prehliadky. Cez leto sa v Detve predstavila s Lúčnicou a minulý týždeň si s členmi súboru opäť zatancovala: „Každý rok robí Lúčnica program s deťmi, v ktorom vystupuje s bratislavskými súbormi a aj hosťami,“ vysvetľuje Miloš Bobáň. Medzi pozvanými bola i Martinka s Adamkom Kubalom (možno si ho pamätáte z finále Slovensko má talent, kde s ním Maľka tancovala). Slávnostný program videli doobeda školáci a večer široká verejnosť. „Diváci boli nadšení, vystúpenie skončilo standingom ovation. Tento projekt je veľmi dobrá myšlienka. Aj deťom sa páči. Niektoré z nich by chceli byť v budúcnosti súčasťou súboru Lúčnica.“ A medzi nimi je aj Martinka. „Povedala umeleckému šéfovi Štefanovi Nosáľovi, že ona chce s ním už teraz vystupovať. Odpovedal jej, že najskôr musí vyrásť (smiech).“ Každopádne jej budeme držať palce!

Katarína MARČEKOVÁ
Žilinský večerník, č. 41, 2009, s. 9

THE OFFSPRING na festivale Terchovský Budzogán 2009. Foto - Róbert Hucko

TERCHOVSKÝ BUDZOGÁN 2009

The Offspring rozohrali tisíce fanúšikov, Terchová sa stala mekkou punkrocku. Nespútanú energickú šou predviedli v sobotu 15.8.2009 na festivale Terchovský budzogán členovia svetoznámej americkej skupiny The Offspring, ktorá dostala v Amfiteátri nad Bôrami niekoľkotisícový dav svojich fanúšikov doslova do extázy.

V piatok a sobotu bola Terchová plná rockerov a punkerov, ktorí čakali nielen na svoje obľúbené slovenské kapely, ale najmä na headlinerov The Offspring. Tí prileteli do Žiliny lietadlom v sobotu pár minút pred siedmou večer. Rutinná kontrola síce trvala iba niekoľko minút, no podľa manažéra americkej kapely bol práve tento moment dôvodom ich následnej nevoľe pri stretnutí s novinármi a fanúšikmi. Ubytovatelia boli v penzióne Montana neďaleko amfiteátra, kde krátko pred koncertom už ohotne komunikovali so žurnalistami i

Jaro Gažo (ARZÉN) + Jury (KONFLIKT)
Foto - Róbert Hucko

HORKÝŽE SLÍŽE Foto - Róbert Hucko

nielen zo Slovenska, ale aj z iných štátov - najmä z Českej republiky, Poľska, Ukrajiny a Maďarska. Vystúpenie Offspringu sa začalo približne pol hodiny pred polnocou a preplnený amfiteáter „burácal“ spolu s americkými hudobníkmi na maximálne možné obrátky takmer poldruhodiny. Atmosféra, počasie, či výkon headlinera Dextera Hollanda boli jednoducho skvelé. Medzi 21 pesničkami nechýbali najväčšie hity ako The Kids aren't

alright, Why Don't You Get A Job, Americana, Pretty Fly for A White Guy či Self Esteem. V ten istý deň pred Offspringom ešte vystúpili Konflikt, Arzén, Aya, Robo Šimko & Massriot, Horská Chata, Bank Of Joe, Mad Frequency a Brain Scan. Hlavnou hviezdou prvého festivalového dňa boli Horkýže Slíže. Už teraz hľadáme pre vás toho, kto zatrasie v roku 2010 nielen Terchovou, Slovenskom, ale aj Európou.

Ďakujeme všetkým, ktorí spolupracovali na tomto víničnom hudobnom festivale. Ak sa chcete vrátiť k Terchovskému buzogánu 2009, zaspomínať si na ozajstný rockovopunkový festival, kliknite na: www.budzogan.sk

Terchovský budzogán sa ako kultúrna akcia veľmi rýchlo zapísala do povedomia všetkých priaznivcov hudby na Slovensku. Nemalou mierou k tomu prispeli všetky slovenské kapely, ktoré tu účinkovali, ale preraziť na hudobné nebo pod Rozsutcom mu pomohli predovšetkým hviezdy zo zahraničia. Minulý rok to bol fínsky Sunrise avenue, no organizátori čoraz populárnejšieho podujatia, pripravili tento rok ešte väčšiu „pecku“ - The Offspring. Americkí rockeri, ktorí majú korene v neo punku sa preslávili svojimi rytmickými skladbami doslova po celom svete. Partička okolo charizmatického Dextera Hollanda prišla do Terchovej rozpaľiť fanúšikov a my sme pri tom nemohli

Foto - Róbert Hucko

chýbať. V priestoroch útulného penziónu Montana sme sa ako jedni z mála novinárov pozhovárali so zakladajúcimi členmi skupiny Dexterom a Gregom.

Aké sú vaše prvé pocity tu v Terchovej?

D. H.: Je to naša prvá návšteva Slovenska a cítime sa tu veľmi dobre. Ľudia sú tu veľmi milí a srdeční, čo nás skutočne teší. Pricestovali sme zo Švajčiarska tesne pred koncertom, takže sme nemali možnosť vidieť toho veľa. Napriek tomu si myslím, že Slovensko je nádherná krajina.

G. K.: Pricestovali sme sotva dve hodiny pred koncertom, takže na nejaké veľké „skúmanie“ miestneho kraja nebolo veľa času.

Ako ste spomínali, je to pre vás prvá návšteva Slovenska. Hrali ste už v niektorých

iných krajinách východnej Európy?

D. H.: Odpusťte mi, ale nemám prehľad, ktoré presne krajiny zahŕňa východná Európa. Viackrát sme však hrali v Maďarsku, Slovinsku, Poľsku a samozrejme neobišli sme ani Rusko.

G. K.: Čo si spomínam, tak sme určite hrali v Maďarsku, Českej republike, či Poľsku.

Čo hovoríte na atmosféru koncertu v Terchovej?

D. H.: Ľudia v Terchovej boli fantastickí a šou sa nám naozaj vydarila. Hráme energickú hudbu, a tak na našom koncerte nechýbalo veľa krikú, hlasnej hudby a skvelej zábavy. Myslím si, že sa nám podarilo priviesť miestne publikum do poriadneho vytrženia.

G. K.: Tu na Slovensku sme narazili na skvelých a energických fanúšikov. Potvrdilo sa to, čo sme zažili aj v ostatných európskych krajinách, že aj takýto druh hudby tu má svoje miesto.

A čo slovenské dievčatá? Páčia sa vám?

D. H.: Samozrejme (smiech). Organizátori a ľudia okolo festivalu nám spomínali, že Slovensko má veľké množstvo pekných dievčat, o čom sme sa mohli presvedčiť na vlastné oči.

Vo svojom živote ste hrali na mnohých miestach sveta. Ktoré z nich vám utkvelo v pamäti asi najviac?

D. H.: Ach môj bože. Odpovedať na túto otázku je pre mňa vždy veľmi ťažké. Počas našej

Foto - Róbert Hucko

kariéry sme odohrali snáď tisíc koncertov, takže vybrať nejaké špeciálne miesto je takmer nereálne. Občas je pre nás zaujímavejšie malé miesto plné ľudí, ako sú napríklad kluby. Inokedy sa tešíme z veľkých koncertov, alebo festivalov, kde väčšinou panuje skvelá atmosféra.

Čo hovoríte na amfiteáter tu v Terchovej?

D. H.: Bolo to pre nás opäť niečo nové a zaujímavé. Javisko uložené uprostred krásnej prírody v kopcoch je dosť špecifické. Museli sme dávať pozor na kraj javiska, lebo pod ním bola poriadna priepasť, ale bavili sme sa skvele. Podľa mojich strohých informácií ide v Terchovej už o štvrtý ročník tohto podujatia, ale väčšinou na ňom účinkujú domáce kapely. Dúfajme, že sme túto akciu aspoň trochu oživil.

Minulý rok tu koncertovala fínska kapela

Foto - Róbert Hucko

Sunrise avenue, ale určite ste najväčším lákadlom doterajších ročníkov...

D. H.: Tak to je skvelé a veľmi nás teší, že sme mohli na Slovensko zavítať.

Cítite rozdiel medzi americkými fanúšikmi vašej hudby a trebárs japonskými, alebo európskymi?

G. K.: Malý rozdiel tam samozrejme je, ale v podstate sa vieme poriadne vyblázniť tak pred americkým, ako aj slovenským publikom.

Ktoré obdobie vo vašej kariére považujete za najvydarenejšie?

G. K.: To je naozaj ťažko povedať. Zaujímavým obdobím boli prvé roky plné nových nápadov, koncertov a piesní. Potom prišlo obdobie, kedy sme sa posunuli do vyššieho levelu a kapela sa stávala populárnejšou, čo nás samozrejme veľmi tešilo.

Deväťdesiate roky patria určite k najlepším vo vašej tvorbe. Ako sa zmenilo vaše hudobné fungovanie po predaji veľkého množstva albumu Americana?

G. K.: Nevieť posúdiť do akej miery sa zmenilo naše hudobné fungovanie, ale isté je, že po Americane poriadne vzrástla naša popularita.

Do akého hudobného smeru by ste zaradili vašu tvorbu?

G. K.: Myslím si, že máme určite punkové korene, ale v súčasnej dobe by som nás zaradil medzi rockové skupiny. Ale ak nás chce niekto nazývať punkovou kapelou, vôbec nám to nebude prekážať.

Máte veľa spoločného s ďalšími rockermi z Kalifornie - Green Day?

G. K.: Sme z opačného konca Kalifornie, takže zemepisne nemáme veľa spoločného. Je pravda, že sme spolu absolvovali pred pár rokmi koncertné turné, ale náš vzťah by som necharakterizoval ako priateľský.

Existuje nejaký hudobný subjekt, s ktorým by ste si chceli vyskúšať spoluprácu?

G. K.: Nemyslím si, že by sme chceli s niekým spolupracovať. Sústreďme sa predovšetkým na svoju vlastnú tvorbu. Ak by sa niekto taký našiel zväzili by sme to, ale sami takýto druh spolupráce nevyhľadávame.

V skupine sa od začiatku vystriedalo viacero bubeníkov. Čomu pripisujete časté zmeny na tomto poste?

G. K.: Mali sme ich troch. Prvý z nich odišiel, lebo to medzi nami jednoducho viac neklapalo. Ďalší odišiel do inej kapely, takže to bolo čisto jeho rozhodnutie, no a s tretím z nich sme natočili naše posledné albumy. Terajší bubeník je v skupine dva roky a sme s ním zatiaľ maximálne spokojní.

Nechystáte zmenu trebárs aj na speváckom poste (smiech)?

G. K.: Nemyslím si.

Máte vy osobne niektorú pieseň, ktorú zbožňujú diváci, ale vy ju nepokladáte až za takú skvelú?

D. H.: Samozrejme, že na koncertoch hráme rôznu škálu piesní a všetky z nich sú pre nás ako skupinu výnimočné. Od našich fanúšikov však cítime, že niektoré piesne ako Kids aren't all right, alebo Bad Habits majú zaručený úspech. Keby som však mal povedať, ktorá pieseň sa páči ľuďom a ja ju nepovažujem za najlepšiu, bola by to Americana.

Vaším plnohodnotným životom je bezpochyby hudba, máte však v skupine aj nejaké hobby?

D. H.: Samozrejme, že máme. Napríklad „Noodles“ (bass gitara) zbožňuje rybolov, Greg (gitara) je vášnivý golfista, no a ja zase veľmi rád lietam na lietadlách.

Počul som, že máš dokonca spravené pilotné skúšky?

D. H.: Je pravda, že mám určitý druh licencie na väčšie stroje, čo znamená, že by som mohol lietať pre aerolínie.

A skúšal si niekedy let pre aerolínie?

D. H.: Nie, nie. Ale hudobný priemysel momentálne dosť stagnuje, takže keby bolo najhoršie, mohol by som lietať trebárs pre Lufthansu (smiech).

Dexter ty máš dcéru, ovplyvňuješ ju nejakou v živote, ale podporuješ ju trebárs v hudbe?

D. H.: Pochopiteľne, že sa snažím podporovať svoju dcéru vo všetkom čo robí. Väčšina detí sa snaží nájsť si svoju vlastnú cestu a ani ja jej v tom nebudem brániť. Nejaké vlohy však zdedila aj moja dcéra, keďže sa venuje akustickej hudbe.

Aké sú najbližšie plány skupiny The Offspring?

D. H.: Máme za sebou veľmi veľa koncertov v USA a teraz naše európske turné. Po tomto by sme sa opäť chceli vrhnúť na hudbu. Čaká nás niekoľko najbližších mesiacov práca v štúdiu, ktorá by mala vyústiť do nahrávky nového cédečka.

Takže fanúšikovia sa môžu tešiť na nový album?

D. H.: Áno. V roku 2010 vyjde na pulloch naše nové cédečko.

Na hudobnej scéne sa držíte už 25 rokov a vydali ste osem albumov. Máte ešte stále dost inšpirácie?

D. H.: Občas sa vám pri skladaní nových piesní darí veľmi dobre a tie prichádzajú na svet skutočne ľahko. Naopak, niekedy je nová skladba doslova pôrodom.

G. K.: Toto je práca, ktorá nás naplní a verím, že ju budeme robiť až dovtedy, kým neprestane byť pre nás zábavou. A momentálne vám môžem s pokojným svedomím povedať, že hudba pre nás zábavou stále je.

JAKUB ŠTĚPÁNEK: „JE TU KRÁSNE.“

Rozhovor s brankárom českej hokejovej reprezentácie a Vítkovic

Rozhovor so vsetínskym rodákom vznikol ešte v lete, keď bol Jakub aj s priateľkou na víkend v Terchovej. Kto pozeral posledné MS v hokeji vo Švajčiarsku, určite zaregistroval v českom mužstve talentovaného, ešte len 22-ročného brankára, ktorý sa pozície jednotky (s 33-kou na drese) zhostil veľmi dobre. Momentálne pôsobí v extraligovom klube Vítkovic, ktoré v tejto sezóne tvrdia muziku na špiči tabuľky.

TERCHOVÁ: Jakub, vitaj. Prezrad', kto, rešpektíve čo Ťa priviedlo do Terchovej?

Jakub Štěpánek: Pozval ma môj dobrý kamarát Martin Miho. Viem, že odtiaľto pochádza Juro Jánošík. Takže vďaka Martinovi som aj s priateľkou tu.

TERCHOVÁ: Ako sa u nás cítite?

Jakub Štěpánek: Tak určite je to tu krásne. Pripadá mi to podobné, ako u nás v Čeladné (rekreačné stredisko v Moravských Beskydách – pozn. red.). Bol som tu asi pred piatimi rokmi a odvtedy sa to tu veľmi zmenilo. Páči sa mi okolitá príroda i ďalšie možnosti na relax.

Pokiaľ sa Martin neodstahuje, tak sa tu určite aj s priateľkou vrátíme.

TERCHOVÁ: V minulej sezóne si dostal šancu vo Vítkoviciach, odkiaľ Ťa tréner Růžička povolal do „národ'áku“ na MS vo Švajčiarsku, kde si bol brankárska jednotka. Zrejme tým stúplí aj tvoje ambície presadiť sa ďalej v reprezentácii i v zahraničí...

Jakub Štěpánek: Tak pre mňa to bol určite poriadny skok, keďže počas Vianoc som chytil ešte prvú ligu za Porubu a v máji som už bol na MS! Ambície išli hore. Vo Vítkoviciach by som mal byť jednotka, chcel by som kvalitne odchytať extraligovú sezónu, byť hlavne zdravý a vypýtať si znovu miesto v reprezentácii. Rád by som tiež získal nejakú medailu, všetko to však bude závisieť od mojich výkonov. Potom sa uvidí, čo ďalej.

TERCHOVÁ: V Čechách a na Morave vždy vyrastali skvelí brankári (Králik, Hašek...), ktorí sa stali legendami. Kto je, rešpektíve bol Tvojím vzorom?

Jakub Štěpánek: Momentálne už nemám vzor, ktorému by som sa chcel podobať, ale za mlada to bol Roman Čechmánek, ktorý so Vsetinom, kde som vyrastal, vyhral tituly, a taktiež Dominik Hašek, ktorý vychytil zlato na olympiáde v Nagane. V NHL sa mi páčil Patrick Roy. Proti Čechmánkovi som si v extralige i zachytil!

TERCHOVÁ: Bol si v mužstve s takou hviezdou, akou je Jaromír Jágr. Aké to je? Ako by si ho charakterizoval po hokejovej i ľudskej stránke?

Jakub Štěpánek: Jardo tiež starne, hokej nebude hrať večne. Som rád, že som ho v mužstve zažil, čo sa z mojej hokejovej generácie asi málokomu podarí. Je to megastar svetového hokeja, a vždy bude. Vidieť, ako sa správa na ľade i v kabíne, je super zážitok, na ktorý určite nezabudnem.

TERCHOVÁ: Čo hovoríš na slovenských hokejistov a vzájomné česko-slovenské zápasy?

Jakub Štěpánek: Sme rozdielne krajiny, ale my na Morave sme so Slovákami spätí. Je to iné, ako keď príde nejaký „Pražák“... Slovenskí hokejisti u nás vždy boli a dúfam, že aj budú. Poslednú dobu ma zaujal Jano Lašák v Pardubicách (toho času chytá v Košiciach – pozn. red.). Podával kvalitné výkony a aj sme spolu prehovorili zopár slov na MS vo Švajčiarsku. Dobré na mňa zapôsobil.

Za rozhovor poďakoval a všetko dobré v živote i hokejovej kariére zažal **Marián ZAJAC**

MLADŠÍ ŽIACI

1.	kolo	Oščadnica – Terchová	2:4	góly: V. Chovanec 2, M. Kvočka 2
2.	kolo	Terchová – Bánová	4:0	góly: M. Kvočka 2, M. Baleja, J. Kvočka
3.	kolo	Svrčinovec – Terchová	1:0	
4.	kolo	KNM „B“ – Terchová	5:0	
5.	kolo	Terchová – Turzovka	3:0	góly: E. Chrapčiak 2, D. Švec
6.	kolo	Terchová – Radoľa	8:0	góly: V. Chovanec 2, E. Chrapčiak, D. Švec, J. Holúbek, J. Moravčík, Š. Jánošík, J. Romančík
7.	kolo	Stará Bystrica – Terchová	4:3	góly: M. Kvočka 2, E. Chrapčiak
8.	kolo	Krásno n/Kysucou – Terchová	1:1	góly: Š. Jánošík
9.	kolo	Terchová – Čierne	2:0	góly: V. Chovanec, E. Chrapčiak
10.	kolo	Varín – Terchová	5:1	góly: V. Chovanec
11.	kolo	Terchová – Skalité		dohrávka na jar
12.	kolo	Čadca „C“ – Terchová	0:4	góly: V. Chovanec 2, E. Chrapčiak, B. Líška
13.	kolo	Terchová – Zborov n/Bystricou	7:1	góly: V. Chovanec 2, D. Švec 2, J.Noga, D. Podhorský, E. Chrapčiak

STARŠÍ ŽIACI

1.	kolo	Oščadnica – Terchová	3:2	góly: M. Baláž, L. Kysela
2.	kolo	Terchová – Bánová	2:8	góly: M. Baláž 2 (1 z 11m)
3.	kolo	Svrčinovec – Terchová	0:6	góly: M. Baláž 2, J.Kačáni 2, J. Zicho 2
4.	kolo	KNM „B“ – Terchová	4:1	góly: J. Kačáni
5.	kolo	Terchová – Turzovka	0:4	
6.	kolo	Terchová – Radoľa	11:0	góly: M.Baláž 4, Cabada 2, E.Podhorský 2, Zicho, M. Kvočka, Kysela
7.	kolo	Stará Bystrica – Terchová	3:4	góly: M. Baláž 2 (1 z 11m), E. Podhorský, Kysela
8.	kolo	Krásno n/Kysucou – Terchová	6:0	
9.	kolo	Terchová – Čierne	0:4	
10.	kolo	Varín – Terchová	8:1	góly: M. Baláž
11.	kolo	Terchová – Skalité		dohrávka na jar
12.	kolo	Čadca „C“ – Terchová	1:0	
13.	kolo	Terchová – Zborov n/Bystricou	2:2	góly: M. Baláž 2,

DORAST

1.	kolo	Terchová – Černová	4:3	góly: Š. Miho (11 m), P. Tlacháč, J. Ondruš, M. Rogoň
2.	kolo	Predmier – Terchová	1:3	góly: P. Tlacháč, R. Mažgút, M. Michálek
3.	kolo	Terchová – Rajec	4:2	góly: J. Ondruš 2, M. Rogoň, Michal Krištofík
4.	kolo	Žabokreky – Terchová	1:1	góly: M. Rogoň
5.	kolo	Terchová – Belá	3:2	góly: P. Tlacháč 2, Š. Miho
6.	kolo	Stráňavy – Terchová	3:3	góly: P. Tlacháč 2, Š. Miho
7.	kolo	Terchová – Závažná Poruba	4:1	góly: P. Tlacháč 4
8.	kolo	Raková – Terchová	2:1	góly: P. Tlacháč
9.	kolo	Terchová – Lipt. Hrádok	4:5	góly: P. Tlacháč 2, Ondruš J., R. Mažgút
10.	kolo	Tvrdošín – Terchová	2:1	góly: M. Rogoň
11.	kolo	Terchová – Oravská Jasenica		dohrávka na jar
12.	kolo	Lisková – Terchová	10:1	góly: Michal Krištofík
13.	kolo	Terchová – Liptovské Sliače	2:1	góly: Š. Miho 2

MUŽI

1.	kolo	Terchová – Kotešová	2:0	góly: L. Gallo, P. Romančík
2.	kolo	Divinka – Terchová	4:0	
3.	kolo	Terchová – Rajec	6:0	góly: V. Hanuliak 4, P. Romančík
4.	kolo	Rašov – Terchová	3:1	góly: P. Romančík
5.	kolo	Terchová – Rajecké Teplice	2:0	góly: V. Mahút, V. Hanuliak
6.	kolo	Terchová – Teplička n/Váhom	3:0	góly: V. Hanuliak, P. Romančík, Vantúch
7.	kolo	Štiavnik – Terchová	0:3	kontumačne
8.	kolo	Terchová – Dolný Hričov	3:1	góly: Vantúch, P. Romančík, P. Chovanec
9.	kolo	Zástranie – Terchová	3:2	góly: V. Hanuliak, Vantúch
10.	kolo	Terchová – Považský Chlmec	5:0	góly: Vantúch 3, P. Romančík, P. Chovanec
11.	kolo	Višňové – Terchová	2:1	góly: P. Romančík
12.	kolo	Terchová – Dlhé Pole	3:1	góly: Vantúch 2, P. Romančík
13.	kolo	Nezb. Lúčka – Terchová	0:0	

IV. LIGA DORAST – SEVER

1.	ŠKM Liptovský Hrádok	13	8	2	3	39:26	26
2.	ŠK Tvrdošín	13	8	2	3	36:26	26
3.	Oravan Oravská Jasenica	12	8	0	4	37:24	24
4.	FK Polom Raková	13	7	1	5	28:20	22
5.	ŠK Závažná Poruba	13	7	1	5	29:22	22
6.	Máj Černová	13	7	0	6	32:27	21
7.	FK Terchová	12	6	2	4	31:33	20
8.	Slovan Žabokreky	13	5	3	5	22:20	18
9.	FK ISTROBANKA Rajec	13	5	1	7	28:29	16
10.	OŠK Lisková	13	5	0	8	32:39	15
11.	1. OFC Liptovské Sliače	13	5	0	8	22:32	15
12.	FK Predmier	13	4	1	8	20:31	13
13.	OŠK Baník Stráňavy	13	3	3	7	25:40	12
14.	ŠK Belá	13	3	2	8	27:39	11

III. LIGA STARŠÍ ŽIACI – SKUPINA A

1.	Slovan Skalité	12	9	2	1	53:13	29
2.	ŠK Čierne pri Čadci	13	9	1	3	56:12	28
3.	MŠK Kysucké Nové Mesto B	12	9	1	2	41:17	28
4.	Tatran Krásno nad Kysucou	11	8	1	2	42:11	25
5.	Tatran Oščadnica	11	8	1	2	38:23	25
6.	Jednota Bánová	10	7	1	2	39:17	22
7.	Fatran Varín	13	6	1	6	50:30	19
8.	SNAHA Zborov nad Bystricou	11	3	3	5	34:31	12
9.	FK Čadca C	13	4	0	9	23:58	12
10.	Pokrok Stará Bystrica	12	3	1	8	39:47	10
11.	FK Terchová	12	3	1	8	29:43	10
12.	Tatran Turzovka	11	3	1	7	17:33	10
13.	ŠK Radoľa	12	3	0	9	18:57	9
14.	Beskyd Svrčinovec	11	0	0	11	6:93	0

I. TRIEDA (MUŽI)

1.	Kotešová	13	8	2	3	25:16	26
2.	Terchová	13	8	1	4	31:14	25
3.	Rašov	13	8	1	4	34:28	25
4.	Višňové	13	7	2	4	32:24	23
5.	D. Hričov	13	6	2	5	23:14	20
6.	Rajec	13	6	2	5	22:22	20
7.	Zástranie	13	6	2	5	19:19	20
8.	N. Lúčka	13	5	3	5	19:20	18
9.	R. Teplice	13	5	2	6	28:25	17
10.	P. Chlmec	13	5	1	7	17:28	16
11.	Divinka	13	3	5	5	24:31	14
12.	Štiavnik	13	4	0	9	25:37	12
13.	D. Pole	13	4	0	9	20:34	12
14.	Teplička	13	2	5	6	24:31	11

Investícia do Vašej budúcnosti

EURÓPSKA ÚNIA

Tento projekt je spolufinancovaný Kohéznym fondom a Štátnym rozpočtom SR

Terchová - Struháreň, prívod vody zo zdroja Balátovia

Prioritná os: 1. Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd
Operačný cieľ: 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov

Tento projekt je spolufinancovaný Kohéznym fondom a Štátnym rozpočtom SR v rámci Operačného programu Životné prostredie.

Hlavný cieľ projektu:

Skvalitnenie zásobovania obyvateľov Terchovej pitnou vodou z verejného vodovodu rozšírením infraštruktúry a záchytným nového vodného zdroja

Špecifický cieľ projektu 1:

Zvýšenie napojenosti obyvateľov obce na verejný vodovod s dĺžkou 8285 m.

Špecifický cieľ projektu 2:

Zlepšenie ochrany životného prostredia tejto turistickej oblasti obmedzením využívania regulovateľných individuálnych vodných zdrojov.

Prijímateľ: Obec Terchová, Sv. Cyrila a Metoda č. 96, 013 06 Terchová

Miesto realizácie projektu: obec Terchová/ Žilinský kraj / Stredné Slovensko

Dátum začatia realizácie projektu:	09/2008
Dátum ukončenia realizácie projektu:	06/2010
Celkové uznateľné náklady:	3 262 619,77 EUR
• 85% NFP z prostriedkov EÚ vo výške:	2 773 226,80 EUR
• 10% NFP z prostriedkov ŠR SR vo výške:	326 261,98 EUR
• 5% vlastné zdroje vo výške:	163 130,99 EUR

RIADIACI ORGÁN: Ministerstvo životného prostredia SR

„dopytovo - orientovaný projekt“